

DOMOLJUB

ŠTEV. 5.

V LJUBLJANI, DNE 4 FEBRUARJA 1931

LETO 44

Cena 38 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izhajajo vsako sredo. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljuba«, naročnina, reklamacije in inserati Upravištvu »Domoljuba« v Ljubljani.

Novo leto — nova bremena

»Jugoslovanska kmetijska zveza v Ljubljani« in »Kmetijska zveza v Mariboru« sta poslali g. predsedniku vlade, g. ministru za finance, g. ministru za kmetijstvo in g. banu sledečo spomenico.

Podpisana strokovna organizacija slovenskega kmeta si usoja z ozirom na proračun dravske banovine za budžno leto 1931/32 predložiti Vam to spomenico s prošnjo, da jo blagovolite upoštevati pred odobritvijo navedenega banovinskega proračuna.

Svetovna gospodarska kriza je uničujoče zadela naše malokmetijstvo v letu 1929 in še bolj v letu 1930. Vsi strokovnjaki in odgovorni faktorji nam tudi za bližnjo bodočnost ne obetajo nobenega zboljšanja, temveč še poslabšanje radi ruskega dumpinga. Prebivalstvo na deželi v naših krajih je pretežno v bedi in pomanjkanju ter gospodarsko samo životari. Podobni smo težkemu bolniku in ne več oslabelemu človeku. Iz padca tržnih cen pri vseh kmetijskih pridelkih — izvzelo sadje, ki je uspelo le v manjšem delu našega ozemlja — na domačih in svetovnih tržiščih, se jasno vidi, koliko je padla davčna moč našega kmetijskega ljudstva. Uradna statistika odkriva, da so cene padle za 50—100% v zadnjih dveh letih. V tem razmerju je padla torej tudi davčna moč odnosno še bolj, ker se stroški za življenje in obratovanje niso nič znižali.

S tega žalostnega temelja moramo gledati na banovinski proračun in ga prilagoditi obstoječim razmeram. Nepobitno je, da so že pred dvema letoma ob ugodnejših gospodarskih razmerah državna uprava in oblastne uprave z okrajnimi in drugimi zastopi in občinami kmetijsko ljudstvo obremenile z dajatvami do najvišje meje. Skrajno neugodni gospodarski razvoj torej zahteva za ljudstvo znižanje dajatev, kar je državna uprava za leto 1931 tudi že deloma upoštevala. (Sklepi ministrskega sveta od 11. dec. 1930.) Tudi banska uprava naj bi ji sledila na tej poti.

Nujno potrebno je izdatnejše znižanje banovinskih doklad k državnemu davku na zemljarino in znižanje davka na hiše, ki so oproščene državnega neposrednega davka po čl. 32 točka 15 o neposrednih davkih ter znižanje takse na sečno gozdov, dalje znižanje banovinske trošarine

na vino ter reforma taks na živinske potne liste.

Absolutno potrebno pa je izpremeniti in omiliti dajatve za cestni fond, ker nove nameravane obremenitve ne uničijo le predvidenih malih olajšav, temveč tvorijo še težke nove dajatve, ki so za malokmetijstvo in kmetijsko ljudstvo vobče neznosne.

V jasen dokaz obremenitve po pravilniku o kuluku navajamo konkreten primer davkoplačevalca Arnuža Franca iz Šetarove št. 8. Ta plača v občinah:

1. Šetarova: osnovni davek 1191.83 Din, doklad 1150 Din;
2. Zamarkova: osnovni davek 54.14 Din, doklad 59 Din;
3. Zg. Žerjavci: osnovni davek 32.35 Din, doklad 33 Din.

Po predvidenih predpisih bi moral plačati kuluk kot odkup:

1. Za Šetarovo eno enoto = 4 dni:
banovini 12 dni = 240 Din
občini 12 dni = 240 Din
Skupaj za l. 1930 480 Din
2. Za Zamarkovo eno enoto = 1 dan:
banovini 3 dni = 60 Din
občini 3 dni = 60 Din
Skupaj za l. 1930 120 Din
3. Za Zg. Žerjavico eno enoto = 1 dan:
banovini 3 dni = 60 Din
občini 3 dni = 60 Din
Skupaj za l. 1930 120 Din

Torej za malo posestvo v treh občinah samo leta 1930 720 Din.

Ker se predvideva plačilo za l. 1930 in za l. 1931, torej 1440 Din, kar je več nego skupni celotni enoletni državni zemljiški davek.

Kakor tega posestnika, zadene plačilo tudi vse tiste kmetovalce, ki imajo svojo posest v dveh ali več občinah. Vsi kmetovalci, obrtniki in delavci bodo morali samo iz naslova kuluk prispevati na novo 50—120% na drž. direktne davke ne oziraje se na ostale občinske in banovinske doklade. Pač jasen dokaz, da ta dajatev ni več davek, ki bi bil znošen, tudi če bi se občina popolnoma odrekla svojemu delu dajatev.

Ta nova dajatev ima svoje glavne trdote v dejstvu:

1. Da ne tvorijo za ocenitev enote

podlage krajevne razmere, kajti pretežna večina kmetov in kmetskih delavcev ne zasluži na dan 20 Din;

2. da se predvideva po zakonu najvišja možnost obremenitve, kar je ob opisanih razmerah in dejstvih nemogoče in upravno neprimerno (naša sosednja savska banovina n. pr. predvideva najnižjo dovoljeno možnost);

3. da je obremenitev regresivna, namesto progresivna in torej ne odgovarja gospodarsko-socialnim zahtevam;

4. da se zahteva plačilo za eno leto, nazaj, kar je pri fizičnem izvrševanju nemogoče, v denarni dajatvi pa pretežno, ker nihče s tem ni računal.

Iz navedenih razlogov nujno prosimo, da se ta nova nameravana dajatev izdatno izpremeni in ublaži, kajti sicer nastopi z obubožanjem ljudstva tudi skrajno nezadovoljstvo in demoralizacija pri izvrševanju davčne obveznosti.

Isti razlogi nas silijo, da prosimo za ukinitve nameravanih taks na vprežno živino. Poleg skrajno težkega gospodarskega položaja našega kmeta govori za opustitev tega projekta tudi težka in predraga tehnična izpeljava, ki zahteva mnogo šikan od strani naših izvršujočih faktorjev. To prošnjo tem bolj utemeljuje dejstvo, da cene živini rapido padajo in bi vpeljava te takse živino še bolj razvrednotila.

Popolnoma se zavedamo težav in dolžnosti, ki jih ima banska uprava, toda povdarjati moramo, da izredna gospodarska depresija zahteva izredno budžetiranje in skrajno varčnost. Naše malokmetijstvo je trenutno bolnik in bolnik ne more nositi težkih bremen, temveč treba je vse storiti za njegovo ozdravitev. Zato prosimo, da se označena bremena ukinejo odnosno izdatno zmanjšajo (posebno določbe o kuluku in taksa na vprežno živino). Za napredek in ozdravitev nujno potrebne investicije naj se izvršijo s posojili. Druge možnosti ni ako nočemo uprati našega kmeta.

Iz temeljnega poznavanja razmer izvirajo naše prošnje in naši predlogi in globoka ljubezen do naše banovine in do države nam jih narekuje. Zato prosimo, da se uvažujejo.

Poročne prstane

v veliki izbiri - priporoča JOSIP JANKO, urar v Kamniku na šutni, nasproti farne cerkve.

Beseda dolžnikom

Dolg narediti je lahko, dolg imeti je težko; najhujše pa je, dolg vračati. Srečen tisti, ki je brez dolga, samo majhno je število teh srečnih in bo čedalje manjše, če se bo svet tako naprej razvijal kakor se dosedaj.

Vsem tistim, ki so pri zasebnikih in še bolj, ki so pri denarnih zavodih zapisani v knjigo dolžnikov, nameravam zapisati nekaj prijaznih besed.

Prva beseda bodi:

Plačuj redno obresti.

Obresti se plačujejo pri denarnih zavodih navadno v januarju in v juliju. Drži se tega roka! Izjemoma samo odlašaj do februarja oziroma do avgusta. Upniki po deželi se navadno drže še vedno svetnikov, sv. Jurija in sv. Uršule. Denarni zavodi pobirajo navadno — to stoji tudi črno na belem zapisano v dolžnem pismu (v zadolžnici) — tudi zamučne obresti. To se pravi: če prepozno (v marcu, aprilu itd.) plačuješ obresti, ki bi jih moral plačati že januarja, moraš povrh plačati še nekaj dinarjev več. Ti sicer pač še te dinarje, na tihem se pa jezíš, češ: »Preveč sem plačal! Goljufali so me!« Pa te niso.

Kakšno maniro imajo zasebni upniki, vaški kapitalisti, mi ni znano; vem pa, da zahtevajo navadno večje obresti, kakor pa denarni zavodi, manjših prav nikdar ne.

Če plačuješ obresti redno, potem si pri denarnem zavodu zapisan kot vesten človek, pošten in zanesljiv, kateremu se lahko zaupa. Če boš pa obresti plačeval neredno, morda še le na opomin advokatov, bo pa to vrglo na tebe in na tvoje gospodarstvo slabo luč. Kadar boš iskal novo posojilo, bo vstalo vse polno pomislekov zoper tebe. Navadno ti bodo novo posojilo odrekli. Ti se boš jezil: »Kakšna posojilnica je to, ki noče denarja poročiti! Kakšni možje jo vodijo!« Le to ti ne bo prišlo na misel, da si ti sam kriv, če so ti posojilo odrekli. — Tvoja brezbržnost in tvoja malomarnost jih je pripravila do tega sklepa.

Druga beseda:

Vračaj tudi dolg.

Pri mnogih dolžnikih vlada še vedno tisto napačno naziranje: ali vse, ali pa nič. Mislim, da ima to naziranje svoje korenine še v dobi tistih starih oderuških časov, ko so te pijavke zahtevale obresti od vraga dolga, četudi si ga že nekaj stotakov vrnil, ker se jim v svoji komodnosti ni ljubilo preračunavati obresti. Pri denarnih zavodih ni tako. Obresti plačujemo samo od resničnega dolga. Čim več si vplačal na dolg, tem manj boš letno plačeval na obrestih. Čim več in čim prej boš vrnil, tem bolj boš zapisan za pridnega in zanesljivega dolžnika, ki se vestno trudi in prizadeva, da se svojega dolga izrebi.

Če boš potreboval novo posojilo, ti ne bo treba trepetati in pomisljati, kje in za koliko bi prosil: vestnega in zanesljivega vračevalca imajo povsod radi. Lahko boš

dobil, za kolikor boš prosil in kolikor je pač vredno tvoje posestvo ali podjetje.

Otresti se je torej treba tistega napačnega ponosa: vse ali pa nič. In pa tiste trme: »Zdaj vsaj vem, koliko obresti moram plačati, potem pa ne bom nikdar vedel koliko.« Čim manj boš dolžan, tem manjše bodo obresti. In ne boj se tega, da bi pri denarnem zavodu manjše vso ne marali vzeti, češ, da imajo samo delo in pisarije s teboj, drugega nič ali da te bodo zaničevali, ker ne vrneš precej vsega. — Vidiš: vse te misli so doma še vedno daleč tam v tisti dobi, ko je pri nas še na debele cvetelo oderuštvo. V času denarnih zavodov in knjigovodstva je tako naziranje popolnoma brez pomena. Naši denarni zavodi so zato na svet, da tebi pomagajo, ne pa da te izkoriščajo ali pa da te zaničujejo.

In še tretjo besedo ti napišem:

Drži se vedno le enega denarnega zavoda.

Največje težave napravljajo sebi in denarnim zavodom tisti dolžniki, ki imajo svoj dolg pri različnih posojilnicah, pa naj bo to na vknjižbo ali pa na poročstvo. Navadno je to znamenje slabega gospodarstva. Če le moreš, se že radi sebe samega oprimi domačega zavoda. Tam te poznajo, zato boš že radi lasnega ugleda bolj previdno gospodaril. Če ti domač zavod odreče posojilo, ne bodi radi tega jezen na odbor, ki ti posojila ni dovolil, ampak se vprašaj: »Zakaj mi pa posojila niso dovolili? Kje je vzrok?« Potem pa pojdi na delo in glej, da boš svojo napako popravil. To bo bolj prav, kakor pa če greš iskat posojilo v drug zavod, kjer misliš, da te ne poznajo. Premalu te bodo spoznali in ko boš drugič potkal, boš trkal zaman.

Dolg je huda stvar. Rad verjamem. Še hujsi kod dolg je pa brezvesten dolžnik. Več vestnosti, več poštenosti, pa bo tudi ta rana v našem gospodarskem svetu dobila prijaznejše lice.

Pa še zadnja beseda: Če ne moreš takoj plačati obresti ali kakršnihkoli drugih obveznosti,

pojdi v denarni zavod in povej, kako je s teboj.

To je bolj pametno, kakor pa doma sedeti in čakati opomina potem pa teči v posojilnico in se jeziti, ker te opominjajo. Noben človek na svetu ni vsevečen, tudi naši denarni zavodi ne. In nič te ne stane, če daš prijazno pojasnilo od sebe. Ni se ti treba sramovati, če odkriješ svoje gospodarske težave. Kdo jih pa nimal! Boj se samo, da te ne dobi v kremple vrag nepoštenosti in brezvestnosti. Na poštenosti in vestnosti svojih članov naši denarni zavodi žive in se razvijajo in krepe, kjer pa poštenost ugasne in vestnost oporne, tam pa ti in vsi drugi zavodi hiraajo in polagoma umirajo.

Kmetska zveza zastopa koristi kmetskega stanu!

PO SVETU

Katoliška cerkev

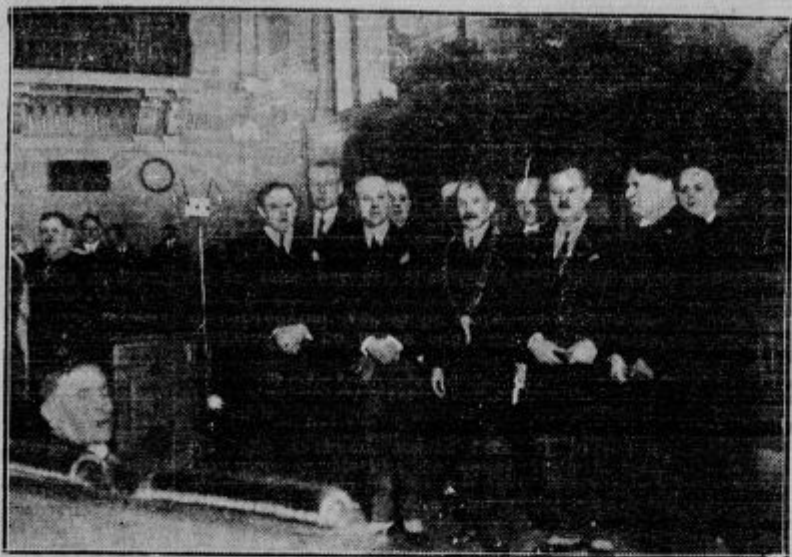
s Za pravice manjšine. Poročali smo že o odločnosti, s katero se je zavzel svet oče za preganjane slovanske manjšine v Italiji posebno v cerkvenem oziru. Katoliški švicarski list »Courier de Genève« piše v tem pogledu sledeče: »Slovenska narodna manjšina, bivajoča v krajih, ki so pripadli po vojni Italiji, je za skrajno nezaupen fašistovski režim od nedkaj predmet preganjanja. Vladna oblastva so hotela naložiti s silo prebivalstvu italijanski jezik, kar je bilo le zanesljivo sredstvo, da se je porodil v istem ljudstvu srdit odpor. Ni namreč brezplodnejše in neumnije stvari, nego zabraniti jezik, ki se običajno govori v deželi. Samo prenapeti narodnjak zagreši lahko take nerodnosti, ki ženejo prebivalstvo v obup in ga dražijo na večji odpor. Prepoved slovenskega jezika je bila najumestnejši ukrep, da se je preprečilo poitalijančenje pokrajine. Slovenski jezik, ki so ga od vsepovsod pregnali, je našel zatočišče na priznici. Italijanski časniki so se dvignili proti slovenskim prepovedim, ki jih smatrajo za »narodno nevarnost«. Goriški nadškof, mož slovenske narodnosti, se je pa odločno uprl zahtevam fašistovskih oblastev in odredil, da se mora pridigati slovenski v jezuitski cerkvi, ki se nahaja v sredini mesta.« List poroča nato, kako se je glasilo Vatikana zavzele za slovensko manjšino ter dostavlja: »Ta slučaj dokazuje, da se je cerkveno oblastvo znalo upreti krivičnemu pritisku države in kaže, kako Cerkev skrbi za dobrobit ljudstev, ki so ji poverjena v pouk in si jemlje k srcu obrambo njih prirojenih pravic. Ona noče popirati zatiranja in se upa dvigniti svoj glas tudi v korist manjšin, ki naletajo sicer na molk in brezbržnost vsega sveta.« — Če bi se narodnarska nestrpnost umaknila pravemu katolištvu, bi že davno vladali mir, red, pravica in poštenje vsepovsod.

Itali a

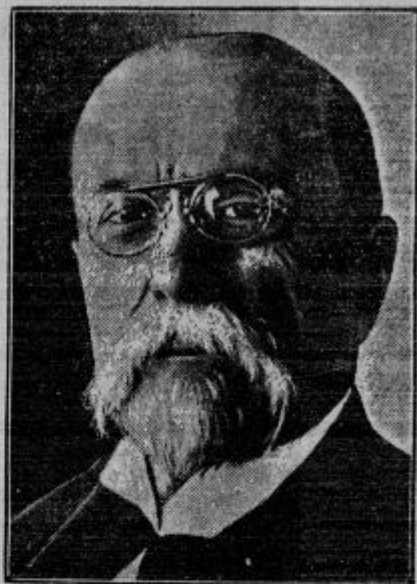
s Karabinerji so zaprli župnika pri Sv. Križu na Vipavskem g. Ivana Rejca, češ, da je pod pretezo poučevanja vero uka zbiral slovenske mladenčce ter praviljal nekaj političnega. Gospod župnik je seveda v tem postopu popolnoma nedolžen, kar se bo gotovo tudi v kratkem izkazalo.

s Dvakrat interniran. Po kratki bolezni — pljučnici — je dne 3. januarja izdihnil svojo plemenito dušo župnik Luka Kirac v Bakotolah v Istri. Zvesto je opravljal svojo stanovsko dolžnost, a kot politik se je boril in delal noč in dan za svoje tužne Istrane. Služboval je v raznih krajih Istre in povsod je pustil sled svoje jake volje. Zaprt je bil za časa vojne v Avstriji, a po vojni spet v Italiji. To je bil mož, kdo tek je še med nami? Naj mu bo lahka tužna istrska zemlja, za katero se je on vedno boril!

s Svobodo so jim vzeli, pa še izstrdati jih hočejo. Politični interniranci v Italiji, ki so nameščeni na Liparskih otokih in na Ponzi, so prejeli do pred kratkim

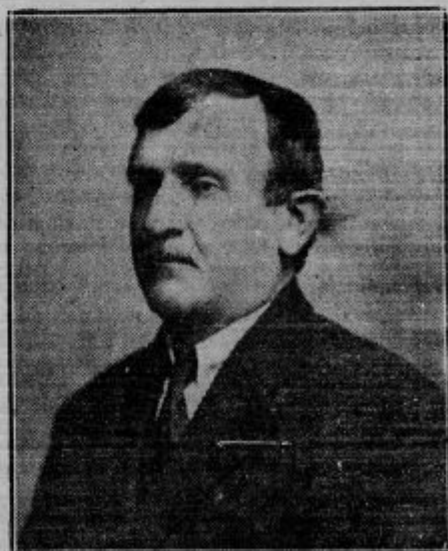

Dr. T. G. Masaryk, predsednik čehoslovaške republike je prejel od ljubljanskega vseučilišča najvišje odlikovanje: častni doktorski naslov za zasluge, ki jih ima za slovanske narode. Sliki zgoraj nam kaže slavljenca in pa zbor profesorjev ljubljanskega vseučilišča z rektorjem A. Šerkom v sredini. Slika poleg pa predstavlja čsl. poslanika na našem dvoru, dr. Roberta Flider, ki je predsednika Masaryka pri tej slavnosti zastopal.

Bredne dedinje. Tri sestre: Marija Gorše, Jera Brcan in Katarina Kozievcar iz Višnje gorske doline so dobile iz Amerike obvestilo, da podedujejo poumrlem bratu Janezu štiristotisoč. Iz obvestila ni razvidno, ali dinarjev ali dolarjev. Bog daj, da bi bili dolarji, kar bi v našem denarju pomenilo 22 milijonov dinarjev! Cestitamo.

Inserirajte v „Slov. listu!“

Lundborg, znameniti švedski letalec, ki je rešil italijanskega generala Nobileja iz ledu blizu severnega tečaja, se je sedaj smrtno ponesrečil. Padel je z zrakoplovom na tla in vsled težkih poškodb umrl.

Ahmed Zogu, albanski kralj, ki se muči na Dunaju zaradi zdravljenja težke želodčne bolezni.

G. Jozef Erjavec, posestnik, župan, bivši deželni in oblastni poslanec in načelnik cest. odbora v Dragi pri Višnji gori je dopolnil 60 leto življenja.

po 10 lir dnevno. Ta odškodnina jim je morala zadostovati za hrano in stanovanje. Med tem pa so fašistovski oblasti uvedle splošno štednjo in znižale konfinirancem dnevno odškodnino od 10 na 5 lir. Konfiniranci so se odprli in odbili tudi te prejemke. Zaradi tega so oblasti, kakor znano, nekaj konfinirancev spravile v Napoli in jih izročile tamkajšnjemu sodišču. Antifašistovski list »Italia« poroča sedaj, da je napulsko sodišče obsodilo 12 konfinirancev, vsakega na 6 mesecev zapora, ostali konfiniranci na Liparh in Ponzi pa še vedno stavekajo. Med stavkarji je tudi 16 Slovencev in Hrvatov.

Austrija

s Zanimiva izvajanja vsencil. profesorja dr. Hugelmanna prinaša dunajska »Reichspost«. Tičejo se narodnih manjšin. Vsebinska je med drugim sledeča: Večinski narod mora sam jamčiti za razvoj manjšega v skupni zajednici živečega naroda. Krasen vzgled za to imamo v Švici. Tam živijo trije različni narodi skupaj in imajo vsak svoje posebne pravice. Imamo pa tudi več nasprotnih primerov, kjer so se ravno tako združili narodi v eno državno celoto in kjer se manjši pod različnimi krinkami izigravajo od strani večinskega naroda. V takem slučaju se ovira številčno slabemu narodu razvoj in se vceplja v narod nezadovoljstvo. To pa ima — kakor to vidimo skoraj na vsaki strani zgočevne — navadno slabe posledice. Ozmimo se le na razpad Avstro-Ogrske. Ko so Nemci mislili, da bodo doživeli veliko zmago nad vsemi drugimi narodi, so jih ravno od njih zatirani narodi spravili do največjega ponižanja. — Izvajanja dr. Hugelmanna naj bi našla živahen odmev zlasti pri vladodržicah na Koroškem, kjer se kaže, da Nemcev svetovna vojna ni prav nič naučila. Pa tudi mnogim drugim bližnjim in daljnim naj bi bila usoda bivše Avstrije jasen zgled, kako se z manjšinami ravnaati ne sme.

Francija

s Nova vlada je bila imenovana pretekli teden. Sestavil jo je Laval. Francoska javnost je vesele, da se je iznebila Steega in njegove kulturno ne žilice. Pa tudi Lavalovi vladi, čeprav je Tardieujevi v marsičem slična, prorokujejo kratko življenje. Je preveč notranje razcepljena, zato Laval ne bo mogel — tako pravijo — uspešno odbijati napadov in intrig framažonske lože. Tudi v Franciji že govore o novih volitvah.

Amerika

s Razno. »Kristalno poroko« (15 letnico) sta praznovala zakonca Kuhar v Cvetlandu. — V fari sv. Lovencea ravno tam so ustanovili slovenski fantje godbo, ki šteje 36 članov. — Umrila je 31 letna Gay Znidaršič, rojena v Ameriki. — Avtomobil je zadel in ga na mestu ubil Antona Ajdiška, doma iz vasi Gorenje Gočevce, fara Sv. Peter. — Za škrlatinko je zbolel in preminul 30 letni Jožef Zajc. — Radi pljučnice je umrl 44 letni Anton Mervič iz Sempasa pri Gorici. — V Philadelphiji živeča Anetta Mars je imela moža pianca. Da bi

se poboljšal, je šla nekega dne v klet ter razbila vse steklenice domačega piva in se pri tem tudi sama opijnila. V tem stanju je sezula čevlje ter bosa tekala po razbitih steklenicah toliko časa, da je radi prizadetih ran na nogah izkravavela. — V Joilietu III. je preminul 78 letni Marko Plut iz Suhorja pri Metliki. — Skupno število katoličanov v montreaški nadškofiji v Canadi znaša po zadnjem šteju 775.733. V mestih se nahaja 114 fara, na deželi pa 100, duhovnikov šteje pa 1216. Po narodnosti se katoličani delijo sledeče: Francozov-Kanadčanov 696.661, angleških Kanadčanov 49.016, Italijanov 13.171, Ukrajincev 4000, Poljakov 3500, Litvinov 2200, Ogrrov 2000, Slovakov 2000, Indjancev 1800, Nemcev 900, Slovencev oziroma Jugoslovancev ? — V Lorainu O. je umrla Antonija Darjava iz Moravč. — Kot čitamo v ameriških časopisih je ameriški državni tačnik Stimson podpisal važno pogodbo z 22 različnimi inozemskimi državami, na podlagi katere njih bivši državljani ne bodo podvrženi vojaški dolžnosti, če so postali ameriški državljani in če se kot taki vrnejo v staro domovino. Pogodbo so med drugim podpisale: Anglija, Nemčija, Francija, Avstrija, Grška in druge. Jugosloviti te pogodbe ni hotla podpisati. — V Waukeanu III. je odšla na drugi svet Katarina Bonač, rojena Plut iz Ješelnika pri Črnomlju.

Drobne novice

Propadla je velika italijanska vinska trdnja Miratori v Turinu. Je uživala svetovno sloves.

18 milijonov stotov sladkorja so izdelali preteklo leto v Rusiji, letos ga hočejo 27 milijonov.

50 milijard dolarjev znašajo ameriške borzne zgube od 1. 1929 dalje.

Nad tri milijarde primanjkljaja izkazuje italijanski proračun.

Italija ima 41.850.000 prebivalcev.

Potres je bil v Korči v Albaniji. Poškodovanih 500 hiš, 4 osebe mrtve.

21 italijanskih vojakov je zasul plaz v gorah na italijansko-francoški meji.

Zakon o strokovnih organih adijah je angleški parlament z večino 27 glasov sprejel.

Nemški centum je ustanovil obrambno organizacijo »Kreuzschar«.

Ranjenemu italijanskemu konulu v švicarskem Baselu se obrača na bolje. Zrte vsvoznikov fašizma.

Angleško sodišče je prepovedalo nedeljske kino predstave, češ da je v Angliji obvezen že 1000 let popolni nedeljski počitek.

Napetost med Francijo in Italijo baje popušča.

Dijaška stavka se je razširila po vsej Španiji. Pripravljena je policija na konjih s strojinami.

V svrhu ublažitve brezposelnosti hoče najeti Českoslovaška milijarno posojilo za razna javna dela.

Zmagoslavno so zasedli Italijani oazo (košček rodovitne zemlje v puščavi) Cufrava v Afriki.

V konkurz je prišlo gledališče v češkoslovaškem Plznu.

Umrila je slavna ruska plesalka Ana Pavlova.

Deset kitajskih policijskih uračnikov študira na Dunaju.

Sam si je vzel življenje bivši madjarški minister Beniczky.

Ostri zakulisni boji se vrše o delovanju staroste češke sokolske zveze.

Demonstracije proti vladi so uprizorili dijaki v poljski Varšavi.

Na boj za demokracijo se pripravljala nemški kancler Brüning.

Prijateljsko pogodbo sta podpisali Avstrija in Madjarska.

Nova papeška radio-postaja bo odprta dne 6. februarja.

Albanski kralj Zogu se je odšel zdraviti na Dunaj.

Iz zapora izpuščen Gandhi pravi, da se bo še nadalje boril za popolno neodvisnost Indije.

Na Dunaju kažejo petletnega dečka, ki ima brke, brado, pa tudi glas kot odrasel mož.

Italija se menda želi pogajati s Francijo. Fašisti bi radi še kak kos francoske Afrike.

Novi Lavalovi francoski vladi je parlament izrekel zaupnico.

Sevjetska vlada bo zgradila do 1. 1932 tri zrakoplove po 20 tisoč kubičnih metrov vsebine.

Nemško lovsko razstavo so otvorili 31. januarja v Berlinu.

Smrtno se je z letalom ponesrečil švedski kapitan Lundborg. Svoj čas je rešil Nobila iz severne ledenice puščave.

Kulturni boj v Litvi je v polnem teku. Da izvežbajo bolgarsko armado pride v Bolgarijo več italijanskih oficirjev.

100.000 frankov le ne pokojne je dovolil francoski parlament vdovi po maršalu Zofru.

V ukrajinskem Lvovu je umrla 102 letna A. Svecova.

52 milijonov frankov v dobrotelne namene je zapustil južnoafriški milijonar Otto Beit.

V vsako hišo Domoljuba!

LEKARNA
PRI „SV. MIKLAVŽU“
v
KOSTANJEVIČ NA KRKI.

potrebitine. Izdajajo se zdravila na vse recepte in na recepte bolniških blagajin. Oblastveno koncesionirana oddaja strupa. — Narcčila se izvršujejo tudi po pošti.

Priporoča za slabokrvne, oslabele in bledične
večno sužje
norveško ribje olje

Istotam dobite tudi vsa domača in tuja zdravila, mineralne vode, kirurške in obvezilne predmete, kemikalije za razne obrti, toaletne in fotografske potrebščine. — Narcčila se izvršujejo tudi po pošti.

Prva „Domoljubova“ podpora izplačana!

Gosp. Francu Zupancu, posestniku v Martinovru pri Sv. Lenartu n. Skofjo Loko, je pogorela hiša. Ker je tudi za letošnje leto pravočasno poravnal naročnino za celo leto naprej, mu je uprava nakazala

dva tisoč dinarjev.

KAJ JE NOVEGA

d Nj. Vel. kralj in kraljica bosta kot se čuje, ostala v Zagrebu mesec dni. Vsak dan obiskujeta razne zavode, se vozita na izprehod v bližnjo okolico. Povsod ju ljudstvo lepo sprejema in navdušeno pozdravlja. Te dni so priredili zagrebški vseučilišniki obhod po mestu. Kralj jih je nagovoril in med drugim rekel: Sedaj, ko med kraljem in narodom ni posrednikov, ker sem jih odstranil zato, ker so sejali nuznjo in ubijali vero in s tem kršili največje narodne interese, sedaj lahko z vero v Boga in s polnim zaupanjem v imenu vse naše jugoslavije lahko objavim vsem in vsakomur, prijatelju in neprijatelju, da smo eno in da hočemo do kraja braniti edinstvo in svobodo našega naroda. Naj se nihče ne prevzira in naj nihče ne podvomi v te moje besede.

d 20 letnico, odkar je prevzav. g. dr. Bauer zagrebški nadškof, ki smo jo že zadnjič omenili, so v Zagrebu slovesno praznovali. Nj. Vel. kralj je osebno izročil jubilaru red Karadjodjeve zvezde 1. reda z besedami: »Prevzvišeni, najvišje odlikovanje, ki ga imam, Vam ga dam.« Zagrebški župan mu je izročil pri slovesni pojedini, ki so ji prisostvovali mnogi ministri in drugi odličnjaki, diplomu častnega meščanstva zagrebškega. Na proslavo nadškovega jubileja so došli tudi nadškof dr. A. B. Jeglič, ljubljanski škof dr. Greg. Rožman, splitski škof dr. Bonifacij in dja-kovski škof dr. Akšamovič.

d Za častnega doktorja slovenske univerze v Ljubljani je bil 31. januarja slovesno proglašen predsednik češkoslovaške republike T. G. Masaryk.

d 70 letnico je obhajal 27. januarja zaslužni slovenski duhovnik g. Fr. S. Korošec, nadžupnik pri Sv. Križu pri Rogški Slatini. Bog blagoslavljal delovanje gospoda nadžupnika še mnoga leta!

d 69 let je dopolnil 28. januarja znani javni delavec g. Jožef Erjavec, župan občine Draga pri Višnji gori. Bog ga živi še mnoga leta!

d Novi jugoslovanski poslanik v Pragi g. dr. Albert Kramar se je odpeljal pre-

tekli teden na svoje novo službeno mesto. Pri »Jutru« bo g. dr. Kramarja nadomestoval dosedanj glavni urednik g. Stanko Virant. Vodstvo naprednega slovenskega dela pa baje prevzame g. Adolf Ribnikar. Tako smo nekje brali.

d Za novega predsednika drž. sodišča v Ljubljani je bil s kraljevim ukazom imenovan g. Peter Keršič, dosedanj prizivni sodnik v Ljubljani.

d Jugoslovansko tiskarno je zapustil pretekli teden in odšel v zaslužni pokoj strojni stavec g. Leopold Werzak. Naj mu bo vsestransko srečna jesen življenja!

d Zveza industrijev je poslala banu dravske banovine spomenico, v kateri so izrečeni pomisleki proti postavki 6 milijonov dinarjev, s katerim donosom je v proračunu banovinskega cestnega fonda določen donos odkupnine ljudskega dela (kuluka) za banovinske ceste.

d 80 delavcev in delavk je odpuščenih v tovarni v Goricanah. Mnogo jih je med njimi, ki so osiveli v papirniški službi.

d Razrešen je županiški dolžnosti dosedanj župan pobreške občine pri Mariboru g. Karel Stržina. Na njegovo mesto je imenovan g. Matija Volk, upokojeni orožniški poročnik.

d Zasebne šole smejo zopet pobirati šolnino. Tako je odredilo te dni prosvetno ministrstvo v Beogradu.

d Nemške paralelke (vsoprednice). Ministrstvo prosvete je odredilo, naj se po določilih zakona o narodnih šolah odprejo oddelki nemškemu učnim jezikom na osnovnih šolah v Celju ter v Lazah. Črmošnjicah, Travi in Dragi v kočevskem okraju.

Pri ljudeh z neradnim delovanjem srca povzroča kozarec naravne »Franz-Josef«-grenice zavžite zjutraj na tešče zelo lahno odvajanje brez vsakega napora. Specijalisti za srčne bolezni so dospeli do prepričanja, da učinkuje zanesljivo in brez vsakih težkoč »Franz-Josef«-voda celo pri zelo težki napaki zaklopnice. »Franz-Josef«-grenica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specijalnih trgovinah.

d Podpore vsem pokrajinskim gledališčem bodo ukinjene z novim drž. proračunom. Podpore ostanejo samo za državna gledališča v Beogradu, Zagrebu in v Ljubljani. Banske uprave bodo s svoje strani dajale podpore za gledališča v banskih središčih. Sploh je naloga trgovin, da odločijo, katera gledališča na svojem področju bodo podpirale.

d Poročali smo da, je bil dr. Leonid Pitamic, jugoslov. poslanik v ameriškem Washingtonu odlikovan od papeža. V »Sl. Gospodarju« z dne 28. januarja čitamo v tem pogledu še sledeče: Angleški časopisi so poročali, da je sveti oče odlikoval jugoslovanskega vladnega zastopnika dr. Leonida Pitamica z velikim viteštvom sv. Gregorija. Dr. Pitamic nam je že znan kot praktičen katoličan in ljudomil prijatelj našega jugoslov. naroda, ki mu ob tej priliki udano čestita. Naš slovenski rod je lahko še posebno vesel, ker se nikoli nobeden Slovenec ni prejel tako visokega odlikovanja od svetega očeta. S tem ni bil odlikovan samo dr. Pitamic, temveč ves slovenski rod. »Catholic Daily Tribune«, ki je prva prinesla to vest, je polna hvale za odlikovanje. Slavi ga kot odločnega predstavnika svojega naroda. Obenem ne pozabi omeniti, da je bil zvest katoliški cerkvi kot vseučiliški profesor in ji je zvest tudi danes in udan iz srca.

d Po novem kazenskem zakonu izrekajo v Sloveniji razsodbe že no leto. Delokrog okrožnih sodišč se je povečal, okrajnih pa zelo omejil. Leta 1929. je bilo n. pr. pri mariborskem okrožnem sodišču 1240, leta 1930. pa že 3659 obravnav. Pri okrajnem sodišču v imenovanem mestu pa je bilo na dnevnem redu vletu 1929. 4679, v letu 1930 pa samo 2349 kazenskih odločb. Zanimivo je, da se število sodnikov pri obeh sodiščih ni nič spremenilo.

d Tegetthoffovo rojstno hišo so začeli podirati v Mariboru. Kakor znano, je bil Tegetthoff avstrijski admiral, ki je z našimi vrhli bratskimi mornarji leta 1866. v bitki pri otoku Visu slavno italijansko brodogojstvo tako slavno potolkel.

d Oskrbnino v banovinskih bolnišnicah so zvišali. Dnevno si v III. razredu doslej plačal 30 Din, odsej boš pa 32,50 Din. V II. razredu stane oskrba 100 Din na dan.

d Ljudje ne marajo izžrebanih dobikov. Na številna vprašanja, ki smo jih dobili, ko smo objavili vest pod gornjim naslovom sporočamo, da nam v našem listu ni mogoče objavljati izžrebanih števil različnih loterij, ker jih je toliko, da bi vsak teden z njimi napolnili pol lista. Pri tej priliki opozarjamo, da izhaja v Ljubljani (Selenburgova ulica št. 6) list »Merkur«, ki tedensko prinaša izžrebane številke vseh pri nas običajnih loterij. Iz lista je razvidno, da vodi uredništvo tudi pregled nad žrebanji, ki so se že pred daljšim časom vršila. Uredništvo odgovarja v listu tudi na tozadevna vprašanja. - Naročnina za list je 100 Din na leto.

d Davek na nakladanje in razkladanje. Poročali smo že o tem, da bo naša banovina uvedla več novih davščin, katere bi se predvsem porabile za naše ceste.

Nadzupnik Fr. S. Korosec v Sv. Krizu pri Rogški
Štani je praznoval te dni 70 letnico svojega rojstva.

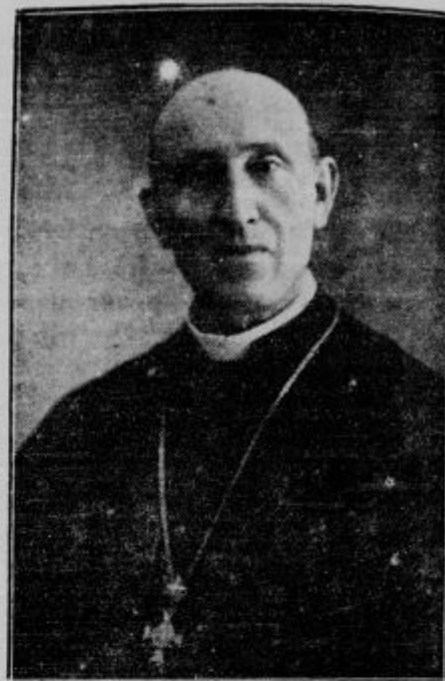
Gospod stražnik, ali ste morda videli gospo
brez možnega fantka? Tisti fantek sem jaz!

Za 15.000 Din

je zavarovan od 1. januarja 1931 dalje
VSAK »SLOVENCEV« NAROČNIK
za slučaj smrti vsled nezgode, ako ima naroč-
nino na vsakdanjega »SLOVENCA« plačano
redno vsaj za en mesec naprej.
POSLUŽITE SE TE KRASNE PRILIKE VSI,
ki še niste naročeni na vsakdanjega »Slo-
venca«. Pišite dopisnico na upravo v Ljub-
ljano in poslali Vam bodo nekaj števil
brezplačno na ogled.

Dr. Anse Bauer, zagrebski nadškot je obhajal te
dni 20 letnico svoje težke nadpastirske službe.

Prelat dr. Jozef Lesar je 29. januarja v Ljubljani
umrl.

Diagne, črncec, državni podtajnik kolonialnega mi-
nistristva v novi francoski vladi.

Niagarski slapovi, kjer se je te dni udrla skalovje v širini 50 m in v globočini 70 m, tako da se je
obliče pokrajine spremenilo.

Voditelj indijskega osvobodilnega gibanja Gandhi
ki je bil nad pol leta zaprt, je po znani konferenci
v Londonu zopet prišel na svobodo.

»Trgovski list« z dne 27. t. m. pa prinaša glede davščine na razkladanje in nakladanje prav zanimive podatke. Ugotavlja, da je donos tega davka proračunan na 14,5 milijona dinarjev. Sklepati je, da bo ta davščina znašala za vag. 25 Din ali za tono 2.50 Din. V gospodarskih krogih se pojavlja očitno nerazpoloženje proti tej davščini. Nadalje opozarja list, da je podobno davščino hotela objaviti tudi oblastna skupščina ljubljanske oblasti in finančno ministrstvo je takrat (leta 1927., meseca junija) odredilo, »da se davek po partiji — vagonski davek — v znesku 1 milj. Din prečrta, ker taka vrsta takse ne ustreza interesom narodnega gospodarstva in trgovine ter ustvarja v državi carinske meje in oblasti protekcionizem«. »Trgovski list« zaključuje svoja izvajanja o tem davku sledeče: Gibanje proti nameravani davščini je tako močno, nerazpoloženje je v takem stanju, da je naša dolžnost, da se pečamo tudi s tem vprašanjem. Gospodarski položaj v naši banovini se je v zadnjih treh letih izdatno poslabšal. Če vagonski davek že pred tremi leti po merodajnem mnenju ministrstva za finance ni ustrezal interesom narodnega gospodarstva in trgovine, so tem manj dani pogoji za odobritev tega davka v sedanji še kritičnejši dobi, ko državna finančna politika v pravem razumevanju težkega gospodarskega položaja sama stremi za tem, da čim bolj olajša javne dajatve.

d Civilnim in vojaškim vpokojencem. Dravska finančna direkcija v Ljubljani obvešča vse civilne in vojaške vpokojence, ki so predložili potrjene pobotnice glede izplačila njih pokojninskih terjatev iz prejšnjih let, da je predložila te priznanice priznanice finančnemu ministrstvu v Beogradu v nadaljnje poslovanje. Dokler pa nam ne izda to ministrstvo na podlagi predloženih pobotnic naredbo za izplačilo, je vsaka osebna ali pismena urgencia v tej zadevi brezpomembna. Čim pa prejmemo izplačilne naredbe, bomo vse zneske, za katere smo prejeli pobotnice, nakazali nemudoma.

d Delo Vincencijeve konference v Kočevju. Posebno skrb je posvetila konferenca v minulem letu ubogim rudarjem. Razdelila je 38 družinam blizu 5000 Din, 58 družinam pa 1700 kg krompirja, nad 80 kg moke, fižola, masti itd. Za božičnico je obdarila konferenca 80 otrok. Miklavž je obdaroval 421 otrok. Veliko otrok je bilo poleg navadnega Miklavževega daru obdarovanih z obleko, blagom in dr. Konferenca je kupila 18 otrokom obleke za prvo sv. obhajilo. Izdala je nad 30 000 Din podpore v preteklem letu. Nabiranje denarnih prispevkov ima v oskrbi »Ženski

Varno naložite svoj denar v Vzajemni posojilnici v Ljubljani, poleg hotela »Union«.
Obrestovanje najugodnejše.
Posojila proti vknjižbi na posestva, proti poroštvo i. t. d.

Hranilnica na Jesenicah

v župnišču najvarnejše hrani

Vaš denar

Uraduje vsak delavnik od 8.—12. in 14.—17.,
v nedeljo od 15.—17. ure.

dobrodelni odsek». Vsota, ki se je razdelila med uboge in bedne, priča, da je Vincencijeva konferenca z gorčnostjo delovala. Konferenca šteje 15 delavskih in 8 podpornih članov. Dobrotnikov je imela 110. — Koliko lažje bi prenašali revščino in gorje, ako bi imela delavno Vincencijevo konferenco kot je kočevska vsaka občina in župnija!

d Šolska kuhinja je začela poslovati z 19. januarjem na ljudski šoli v Krčevini pri Mariboru. V glavnem odmoru delijo vsak dan po 40 porcij juhe najslabotnejšim otrokom.

d Zavetišče za onemotile, otroško zavetišče in zdravstveni dom pričnejo graditi spomladi v Mostah pri Ljubljani. Zgradba bo veljala okrog 1.700.000 Din. Taka dela so možgna povsod tam, kjer županujejo močje, kot je močdanski goso. Orazem, ki prav nič ne »jamra«, ampak se drži pri potrebnih stvareh gesla: »Poglej, premisli, udaril«

Kaiserjeve prsne karamele
s »3 jelkami«

Proti kašlju katarju

d Veliko rudarsko zborovanje je bilo pretekli teden v Delavskem domu v Trbovljah. Na shod je prišlo nad 1200 rudarjev. Bilo je več govorov. Sklenili so poslati zastopstvo k g. banu, ki naj posreduje pri vladi za omiljenje rudarske krize. Rudarji so vneti za vsak napredek, vendar naj bi v težkih časih raje »kultura« nekoliko počivala, ker želodec ne more.

d Kmetijski tečaj v Dobropoljah. V Dobropoljah se vrši 6 tedenski kmetijski tečaj. Predavanja se vrše vsako sredo in petek od 8 do 12 dopoldne. Predavajo o poljedelstvu, živinoreji, živinozdravstvu, sadjarstvu, gozdarstvu, kmet. pravoznanstvu, kmet. zadružništvu in o higijeni v kmetijski hiši. Vsi kmetje, zlasti mladina, so vabljeni, da se tečnja udeležujejo.

d Šesttedenski kmetijski tečaj v dravogradskem glavarstvu. Kmetijski tečaj, ki se je začel 20. januarja uspešno napreduje. Predavanju kmetijskega uradnika Zdolška iz Prevalj sledijo udeleženci z vsem zanimanjem, ker je vsako predavanje imenovanega vzeto iz prakse. Okolica Vuhreda je zelo obširna. Udeleženci mnogo žrtvujejo, ker jih čaka po zaključku predavanja naporna pot do doma okrog 3—4 ure. Do

sedaj znaša udeležba povprečno 40 obiskovalcev. Ker je ta tečaj brezplačen, je želja predavateljev, da ga obišče vsak, ki mu je za napredek splošnega kmetijstva v okraju.

d 100.000 cepičev najboljših ameriških jabolk pride na koncu februarja v Beograd. Cepiče bodo razdelili med posamezne sadjarske šole v Jugoslaviji.

d Kdo sme v Argentino. Po obvestilu argentinske vlade se prepoved priseljevanja v Argentino ne tiče tehle kategorij ljudi: 1. najožjih sorodnikov (moža, žene, mladoletne dece, ki gre k staršem, in staršev, ki gredo v k sinovom in hčeram); 2. oseb, ki jim je dovolila priseljevanje argentinska vlada; 3. osebam, ki imajo vizum za povratek, ali pa se po kratkem bivanju v domovini vračajo v Argentino.

d Pet občinskih proračunov je šlo po glavi v Kranju. Je razumeti tako, da so Kranjčani v preteklem letu porabili vina, vinskega mošta in pive samo na mestnem ozemlju za 5.529.000 Din.

d Novo gasilno društvo so ustanovili v Bistrici pri Trzinu.

d 75 kg težko divjo svinjo je ustrelil v občinskem lovišču Sv. Ana pri Makolah trgovec G. J. Šošter.

d Kuhinje na plin. Več ljubljanskih kavarnarjev in gostilničarjev si je v naj-novejšem času omislilo moderne kuhinje na plin. Prvi si je dal postaviti kuhinjo na plin g. Polajnar, lastnik kavarne »Prešeren«, njegovega zgledu so pa sledila skoraj vsa druga večja podjetja. To je lep napredek, ker je znano, da je kurjava na plin bolj snažna, kakor kurjava na premog, pa tudi bolj enostavna. Z novimi napravami so vsi obrtniki, ki so si jih omislili, prav zadovoljni.

d Redno je začela zopet poslovati mestna hranilnica v Kočevju.

d Društvom in posameznikom toplo priporočamo izvrstno mladinsko knjigo **Gremo v Korotan**. Naročite jo lahko za 20 Din v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

d Čudežna rešitev. Med Zidanim mostom in Rimskimi toplicami stoji okrog 1000 m visok hrib, Veliko Kozje. Domačini ga krajše imenujejo samo Kozje. Za domačine je ta hrib prav vabljiv. Kakor hitro je kak solnčen dan, se takoj spravi kdo na pot, ter po 3 do 4 urah strme poti dospe na vrh, od koder ima lep razgled po vsej Celjski kotlini, kakor tudi po Posavju in Kranjskem. Akoravno Kozje deloma pokriva še sneg, se je te dni odločil za izlet na Kozje neki tamošnji hribolazec. V par urah je prišel do vrha, kjer si je radi mraz zakuril ogenj. Ko se je dobro ogrel, se je napotil na skrajni rob skale, od koder je razgled najlepši. Ko je še s fotografskim

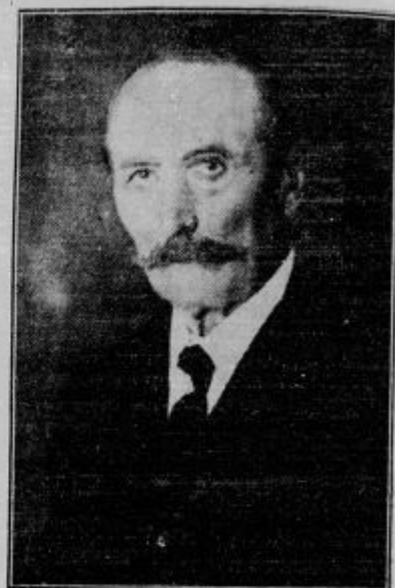
Priporoča se prvi slovenski zavod

Vzajemna zavarovalnica Ljubljana

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti

PODRUŽNICE:

Celje, Palača Ljudske posojilnice, Zagreb, Starčevićev trg 6, Sarajevo, Aleksandrova cesta 101, Split, Ulica XI. puka 22, Beograd, Poincareova 2

Tri trdpe slovenske korenine: 90 letni Matija Selan iz Dobrunj pri Ljubljani, oče dveh duhovnikov, Ignacij Nučič, 90 letni drž. upokojenec in Ivan Škočir iz Maribora, ki slavi te dni 80 letnico rojstva in 45 letnico službovanja pri železnici, kjer kljub svojim letom še vestno vrši službo.

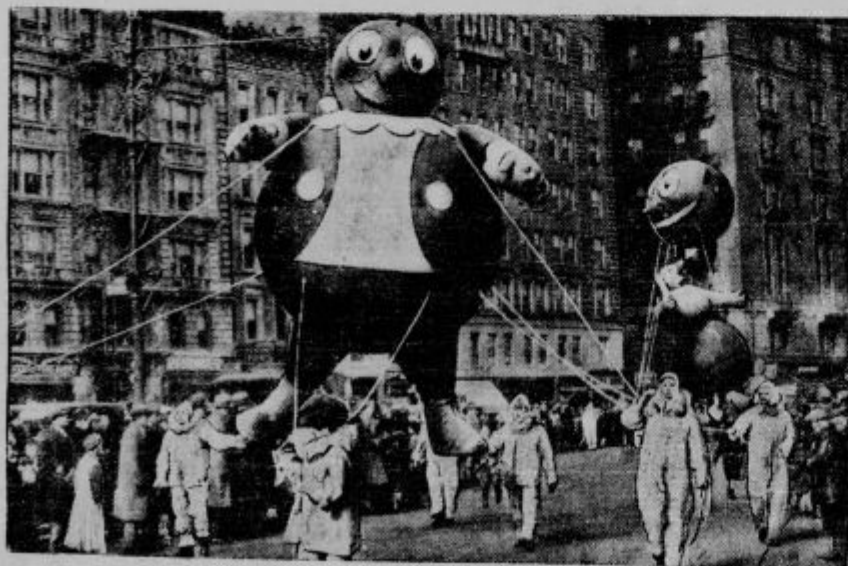
Na levi:

Srebrna poroka. Dne 14. januarja sta obhajala srebrno poroko Miha Zupan iz Javorja pri Litiji in njegova soproga Lenka, rojena Gubenšek, iz Prevalje pri Planini. Oba sta dolgoletna člana tukašnjih društev sv. Barbare in sv. Rožnega venca. Želimo jima obilo sreče za prihodnost in upamo, da bosta dočakala še zlato poroko.

Kmetje, oklenite se Kmet. zvezel!

Vodja upornikov zoper moderne odredbe turškega diktatorja Kemala je te dni s svojimi števili tovariši pred sodiščem. Branili so pravo Mohamedovo vero pred modernimi novotarijami. Najbrž bodo obsojeni vsi na smrt.

Pustne šeme v Newyorke.

aparatom posnel par slik, se je hotel po najkrajši poti vrniti v dolino. Komaj pa je napravil dobrih deset korakov, mu na ledeni skali naenkrat izpodrsne in v hitrem tempu zdrči v prepad, ki je na tem kraju 30 do 35 m globok. Ko drči proti robu skale, se slučajno vlovi za brinjev grm, ki ga je tako rešil gotove smrti. Naj bo g. turist za čudežno rešitev tudi Bogu hvaležen.

d Novi bankovci. Klišiji za nove 1000-dinarske bankovce s sliko Nj. Vel. kraljice, napisom kraljevine Jugoslavije in podpisom Bajlonija in Radovića, ki so bili izdelani v Franciji, so gotovi in so bili odposlani Narodni banki. V kratkem se bo pričelo s tiskanjem novih bankovcev.

d 400 angleških izletnikov obišče koncem februarja naš Split.

d Več kmetijskih strojev za sajenje semena je dalo kmetijsko ministrstvo na razpolago banskim upravam, ki naj jih razdele med siromašne kmete.

d 4000 novih stavb so zgradili v zadnjih 12 letih v Belgradu.

d Sodov manjka. Naši ribiči v Primorju so lani polovili 3,203.000 kg rib, predlanskim pa skoraj za en milijon več, in sicer zato, ker je ribičem lani zmanjkalo sodov in soli za spravljanje rib. V našem morju je soli brez primere, z lesom ne vemo, kam, v vseh obrtih vlada pomanjkanje dela in vendar ni sodov in ne soli, tako da še rib ne moremo spraviti v denar, kolikor bi jih lahko.

d Ogrska vlada je dovolila, da sme jugoslovanski tobak v zaprtih vagonih čez madžarsko ozemlje.

d Velikopotezno nameravajo zgraditi pristanišče Sušaka. Začela so se železniška dela za zvezo z Bakrom. V načrtu je zgradba dveh novih mostov čez Rečino itd.

d Za zdravilne rastline iz Jugoslavije zelo povprašujejo v francoskem Marseillu.

d Jugoslavija ima 13.500 avtomobilov, Rumunija 30.000, Grčija 16.200, Evropska Turčija 8800, Bolgarija 2270.

d Tudi ministri so prispeli v Zagreb. Povodom kraljevega bivanja v Zagrebu so došli tja ministri Demetrovič, dr. Šibenik, Preka, dr. Švrljuga in dr. Drinkovič. V Belgradu so ostali nekateri ministri, med njimi ministrski predsednik g. P. Živković.

d Rompompom. Dne 31. januarja ponoči ob 2 se je dogodila v Zagrebu na uličnem oknu hiše, kjer ima prostore omladinska organizacija »Mlada Jugoslavija« v dolnjem mestu, nedaleč od evangelijske cerkve, eksplozija, ki ni napravila nobene posebne škode. Omenjeno organizacijo so osnovali znani omladinci, ki so pripadali bivši Radičevi seljački stranki.

d Zakon, s katerim se ščiti upnik napram dolžniku, je kralj podpisal.

d Da se domenijo o predlogu zakona o socialnem zavarovanju so se sestali dne 2. februarja v Belgradu zastopniki vseh gospodarskih zborskih v Jugoslaviji.

d Za novi načrt združnega zakona se vrši precejšnja borba. Eni bi ga hoteli tako izmaličiti, da bi združni zakon sploh nič resnično združnega ne imel na sebi, drugi pa hlabro branijo pravo združno misel. Upajmo, da zmagaajo poslednji.

d Policija na Sušaku ni državna, temveč občinska. Stane 1,300.000 Din letno. Sedaj je občinska uprava prosila za poddržavljanje in je izjavila, da bo tudi za slučaj poddržavljanja občinska blagajna skrbela za stanovanje, svečavo in kurjavo policiji.

d Vsi skupaj so pričeli na volkove streljati. V vasi Cetina pri Splitu so se te dni pojavili volkovi, ki so naprej vdrli na dvorišče šole, ki stoji na samotni. Učitelj je sklical kmete. Vsi skupaj so pričeli na volkove streljati iz pušk. Volkovi so se ustrašili in preplavali reko Cetino in se zgubili v gorah. Volkovi se pojavljajo navadno ponoči in tulijo okoli gospodarskih poslopij. Kmetje so vedno na straži. Mislijo, da so prišli volkovi iz Bosne, odkoder jih je pregnal mrz in glad v toplejše kraje.

d Nekaj belgrajske katoliške statistike. Belgrajske župnije so objavile podatke o porokah, krstih in umiranju belgrajskih katolikov na podlagi župnih matic za leto 1930. Že prvi pogled nam pove, da je število porok in krstov naraslo, dočim so smrtni slučajii padli. Krstov je bilo vsega skupaj 708, dočim jih je bilo 1929, leta 631. Torej so krsti narasli za 77 slučajev. Porok je bilo 449, leta 1929. na 365. Torej je bilo 90 porok v letu 1930. več. Smrtnih slučajev je bilo 340 leta 1929, pa 381. Smrtnih slučajev je bilo tedaj 41 manj. Ta razlika je še večja, če pomislimo, da je bilo leta 1929. samo 6 krstov več, porok na 5 in smrtnih slučajev 6 manj kot leta 1928. — Belgrajski katoličani gledajo z zaupanjem v bodočnost in pričakujejo od novega leta 1931. še lažjih uspehov. Ni ravno velik krog katoliški v Belgradu, toda trden je in se dobro drži.

d Zanimiva novica. Na pobudo patriarha Varnave so določili prostore za dvanaest pravoslavnih cerkev v Belgradu.

d Prostor za novo katoliško stolnico v Belgradu še ni odobren.

d V Ljubljani je zasnal v Gospodu prelat in častni kanonik g. dr. Josip Lesar, ravnatelj bogoslovja v pokoju. Pred dvema letoma in pol je ekromno praznoval svojo 70 letnico. Letos 14. septembra pa bi slavil zlato mašo, a ga je Bog poprej poklical k sebi. Gospodu dr. Lesarju, blagomu in delavnemu duhovniku bodi ohranjen trajen soomin!

d Po daljšem bolehanju je odšel po plačilo na drugi svet v Radomljah mornariški kurat v pokoju g. Janko Sedej, doma na Vojskem nad Idrijo. Svetila mu večna luč!

d V Ljubljani je umrla gosna Marija Marčan, soproga znanega mesarskega mojstra. Blag ji spomin!

d V Ljubljani je odšla po plačilo na drugi svet gospa Franja Pollak, 73 letna soproga znanega veleindustričca. Svetila ji večna luč. Preostale tolaži Bog!

d Na hripi je umrl v Belgradu bivši narodni poslanec in minister dr. Vojislav Veljković. Blag mu spomin!

d K večnemu počitku so položili pretekli teden v Binklju pri Škofji Loki gospo Marijo Svolsjak, soprogo ondotnega trgovca in gostilničarja. Pokojnica, ki je bila

Pixavon-Shampooon

ima vse prednosti tekočeg Pixavona.

Jedan svežanj zadostuje za 2 pranja in stane samo
Din. 3-50

Pixavon-Shampooon

ne vsebuje sode.

Odol Kompanija d. d., Beograd

popolnoma zdrava in čvrsta, je podlegla srčni kapi. Obilna udeležba na njeni zadnji poti je pričala, kako priljubljena in spoštovana je bila pokojnica. Naj počiva v miru!

d Umrla je v Javorniku nad Litijo Katarina Janežič (domače Božičeva mati). Bila je vzor krščanske gospodinje in nad vse skrbna mati. Za zadnjega otroka, dva dni starega dečka, je darovala življenje.

d Umrla je gđe. Barica Kostelec iz Drašič pri Metliki v najlepši dekliški dobi. Bila je pridno dekle in vzorna kongreganistka. Naj počiva v miru!

d Pri Sv. Jakobu v Slov. goricah je umrl ondotni župan g. Matija Peklar. Naj počiva v miru!

d Trije zgoreli. V Močnem Dolcu v Dalmaciji je ponoči začelo goreti v hiši krčmarja Nikolaja Žujevića. Ogenj se je širil s tako brzino, da so našli smrt v plamenih gostilničar, njegova žena in še neki mlinar, ki je usodno noč spal v tej hiši.

d Desno roko v zapestju si je zlomila učiteljica Milica Mohor iz Maribora. Je padla na poledenelih tleh.

d Ogromen požar je uničil mlin Stavra Novakovića v Kisaču pri Novem Sadu.

d Tatovi so obiskali župnišče v Slo-venjgradcu v preteklem tednu v noči od torka na sredo. Gospoda župnika ni bilo doma, ker se je udeleževal zborovanja banskega sveta v Ljubljani. Škoda še ni ugotovljena, ni pa majhna

PO DOMOVINI

Naš list v tujini
(Cleveland)

Posiljam naročnino za »Domoljuba«. Upam, da ga bom tudi v naprej redno prejemal, kot sem ga doslej. Še nobena številka se ni izgubila, odkar ga imam. — Tukaj imamo slabo zimo. Delavci, ki se moramo ubijati po tovarnah, veliko trpimo. Zaslužimo pa bolje, kot bi doma. Da je le delo in zdravje, potepi se že da živeti. — Pripravljamo se na zidavo nove slovenske cerkve sv. Vida. Stala bo 250 tisoč dolarjev. Bo ona najlepši v Ameriki in v ponos slovenskemu narodu v tujini. Kljub slabim denarnim razmeram prispevki prav obilno prihajajo. Vsem svojim prijateljem v starem kraju, zlasti pa svojim domačim v Sv. Valburgi pošilja najlepše pozdrave Frank Zere, 1048 E 71 Str.

20 let dela za ljudstvo
(Hrastje pri Kranju)

Naše kmetijsko društvo je 4. januarja obhajalo 20letnico svojega obstoja. Proslava je bila zelo lepa in domača.

Dopoldne ob 10 je farni g. župnik Piber daroval sv. mašo za rajne člane kmetskega društva. Popoldne ob 2 so bile slovesne litanije. Po litanijah je bila prireditev v domu kmetskega društva. Slovensko 20letnico je otvoril predsednik Brodar, kateri je bil ustanovitelj in vseh 20 let predsednik društva. Po pozdravi članov in vseh navzočih je obrazložil predsednik namen in pomen današnje prireditve. Predvsem je podal smernice za bodočnost. Treba je vedno gledati, da se društvo prilagodi časovnim razmeram in tako vedno prav pomaga svojim članom pri gospodarstvu. Obeležajo se nam na gospodarskem polju velike spremembe, v katerih nam bo društvo najboljši svetovalec in pomočnik kakor doslej. Na to je predsednik podal poročilo o 20letnem delu društva. Društvo se je ustanovilo l. 1910. Ob ustanovitvi je pristopilo 20 članov. Danes jih je 70. Zanimivo je, da so razven par pristopili prav vsi v občini, tudi najmanjši posestniki. Društvo ima svoj lasten društveni dom s shrambo za stroje in z gledališkim odrom. Imu motor, dve veliki mlatilnici, dve veliki slamožrnici, mlatilnice za detelje, živinsko tehniko, moderne pluge, gasilno orodje itd. V hranilnici ima okrog 10.000 Din denarja. Poudariti je treba, da v vseh 20 letih niso bili člani nikdar uti za dinar z izrednimi prispevki obremenjeni. Vse se je vzdrževalo, popravljalo, gračilo in na novo nabavljalo za rednimi dohodki; od zaslužka strojev, od prostovoljnih prireditev, raznih dobropov in prostovoljnih prispevkov članov in dobrotnikov zadrugašstva. Gledajo, da nas v bližnji bodočnosti čakajo velike spremembe v gospodarstvu. Za to bo treba na nov način obdelovati zemljo, treba bo novih strojev. Posameznik ne zmora tolikšnih bremen; društvo pa to ni težko. Obeta se nam v kratkem tudi elektrifikacija, za kar bo treba elektromotorjev. Naše društvo gleda v bodočnost, za to je tudi uspeh zagotovljen. Po poročilu predsednika je govoril g. dr. J. Basaj, ravnatelj Zadrugaške zveze, o namenu in pomenu zadrugašstva. Zelo lepo v domačih besedah, kar more le domaček kmečki sin, je pokazal korist skupnega dela v zadrugah za našega kmeta.

Ob koncu je predvsem spodbudil k večji varčnosti naših ljudi, ker le tisti naredi, ki hrani in ne kaj ima, tudi nekaj velja. Po govoru g. dr. Basaja se je oglašil k besedi g. župnik Piber, kateri je zbranim članom častil na tolikšnem uspehu in želel srečno in uspešno bodočnost. Na to je zapelo pevsko društvo iz Hrastja (moški zbor) »Polje kolo bo tebe ljubilo. Za petjem pa je dramatični odsek društva uprizoril burko »Anarhist«. Po predstavi je pevsko društvo zapelo še »Oj Dobrodober«. Po končani prireditvi je predsednik Brodar povabil vse člane v društveno sobo na kozarec dobrega vina, kjer se je razvil vesel in živahen razgovor. Ob 10 so se člani veselili in zadovoljno prireditvi razšli.

Novice
(Vodice)

»Domoljub« ima pri nas skoro vsaka hiša, pa tudi nedeljskega »Slovenca« se mnogo prodaja. (V nedeljo n. pr. 150 izvodov.) — Preteklo leto je bilo rojenih 72 otrok, umrlo pa 25, največ odraslih. Porok je bilo 15, v predpustu pa se nam jih spet par obeta. — Pri nas se je zadnje čase zelo ndomačil gramofon. Nekaj jih že imamo v vasi in to izvrstnih. In ob nedeljah se fantje zbero pri gramofonu, ki jim muzicira in poje, da je veselje. Tako je prav, fantje! Mesto v gostilno, raje k poštenemu in cenemu razvedrilu. Le eno bi svetlovali: ne rabite gramofonov za ples, ampak le za pošteno razvedrilo. Komur ni za ples, kupuje posnetke pesmi, ne pa plesnih komadov in tako je prav. — Pa še o našem kulturnem gibanju nekaj. Po dolgem premoru nas je izobraževalno društvo iznenadilo z izvrstno uspešno igro »Dimeže«, ki so jo predvajali fantje 11, 12, 13. Igra je bila zelo dobra, tako po igranju, kot v scenariji. Želimo in upamo, da bi nas društvo še večkrat razveselilo s takimi prireditvami. Na pustno nedeljo pa se bodo postavili v igri: »Boj za samce«, na katero ste že sedaj vsi vladno vabljene. Fantje, le korajžje, pa še večkrat se nam pokažite na odru!

Smrt vzorne žene
(Vrbljenje pod Krncom)

Dne 24. jan. je umrla Marijana Medić p. d. Anzeljčova mati, v starosti 81 let. Pokojna je bila več mesecev bolna in več kot tri leta slepa. Težave je potrpežljivo prenašala. Bila je tiha, mirna in usmiljenega srca. Siromak ni nikdar šel praznih rok od nje. Bila je vzorna krščanska mati. Svojo globoko vero je kazala tudi v dejanju. Dokler ni popolnoma onemogla, ni zamudila nobene nedelje in praznika sv. maše in sv. obhajila. Priznava je ljubila svoje otroke in skrbela je za njih dušni in telesni blagor. 26. januarja so jo pokopali poleg njenega pokojnega moža. Naj počiva v miru!

Novice
(St. Gotard)

Kat. prosvetno društvo se pripravlja na predpustno predstavo, ki bo že v nedeljo 8. februarja ob 15. Na sporedni bo šaljiva igra »Katarica in muzikant«, pevski zbor bo zapel par veselih skladb — in udeleženci bodo imeli priliko, da bodo pri srečovanju, ki se bo vršil po igri, lahko zadeli kak dober dobiček. — Mlekarska zadruga je imela v nedeljo 25. jan. svoj redni občini zbor. Kljub padcu cen mlečnih izdelkov izkazuje bilanca prav povolen uspeh. Članom je izplačala za mleko v l. 1930 105.509 Din. Vrednost blaga v zalogi znaša 18.525 Din, terjatve pri trgovcih 7053,21 Din, čisti dobiček pa 2127,44 Din. Ako se bodo člani zavedali, da je treba skupaj držati in da je treba za skupnost nekaj žrtvovati, bo zadruga lahko nadaljevala svoj obrat. — Županstvo je razglasilo, da so po čl. 11 fin. zakona o davku na samce oni gospodarji oproščeni plačevanja neposrednega davka in vseh doklad, ki imajo 9 ali več otrok, ali so imeli istočasno živih 9 otrok. V naši županiji bo te ugodnosti deležnih 7 gospodarjev.

Kako živimo
(v Dobropoljah)

Malokdaj se oglašimo. Pa ne smete misliti, da smo zaspali. Zednjice me je prišel obiskat prijatelj z Gorenjskega. V ruskem ujetništvu sva bila skupaj. Dela je iskali! Vrgli so ga iz tovarne. Dobil je dela, kjer je hotel, saj na kmetih delovnih moči primanjkuje. Le eno mu ni ugajalo: on bi rad malo delal, pa veliko zaslužil; pri nas je pa ravno narobe: veliko garanja, denarja pa malo. — Naše društvo dobro dela. Kmečki fantje se na odru tako postavijo, da še ta nobel igravec posekajo. Tudi tamburaški zbor imajo. Za pustno nedeljo jih bomo lahko slišali. Uče jih naš g. kaplan! Dobropoljci pravijo: čez našega gospoda jih pa ni! — »Slovenca« radi beremo, »Domoljuba«

tudi. Najbolj se postavi Zlenska vas, kjer je menda več »Domoljubov« kakor hiš. — Na pustno nedeljo Vas povabimo v društveno dvorano. Se ne boste kesali, če pridete.

Slovo od učitelja
(Trava pri Čabru)

Krizo čutimo pri lesni industriji in živinoreji zlasti mi, ker se bavimo edino s tema dvema panogama gospodarstva. Vse beži v tujino. Skoro je ni hiše v fari, kjer bi ne imeli »Amerikanca« ali »Kandarija«. Ako ne bo dolarja, hla trda v naših krajih. Po lesu že nad eno leto nihče ne vpraša. Imamo na prodaj govejo živino, pa ga ni kupca... Kje bo torej dobil kmet potreben denar, da se preživi in plača davke, kateri so bili letos preobčutljivi? — Pred Božičem se je poslovil od nas naš dolgoletni, priljubljeni g. šolski upravitelj Al. Blenkus. Služboval je pri nas 19 let. Veliko dobrega je storil na šolskem, gospodarskem, kulturnem in socialnem polju. Bil je pravi učitelj. On je znal vzgojiti pravne značaje. Pogrešamo ga zlasti v občinskem uradu, katerega je vodil kot tajnik in tudi obč. odbornik skozi odprvrat. Koliko prošenj in raznih drugih vlog je sestavil in napisal na razne urade, vse brez plačila, ve le Bog. Zato mu bodi tudi obiša plačnik. Sivolodenom častitamo, da so dobili z g. Blenkusa, vzornega vzgojitelja. Vam, ljubljeni naš nepozabljeni in celi naši družini pa želimo na novem kraju obilo sreče in zdravja. Bivši učence.

Nekaj novice
(Škocijan pri Makronogu)

V zadnjem času je bela žena pobrala več starih korenin. Umrli je v Kresnijsko posestnik Anton Hrastrar v starosti 65 let. — V prijazni vasi nad Škocijanom v Zlugujanu je umrl po vsej Dolnjiški znani Jožef Zupančič, vulgo Zrimšek. Pokojni Zupančič je bil original, kakoršnih menda ni več. Hudomučen in šaljivec, da mu ga ne bo več para. Igral je izvrstno harmoniko in klarinet. V škocijski županiji ni bilo menda nobene občeti, da ne bi bil Zrimšek s svojo harmoniko navzoč. Igral pel in zabaval je svate in jih spravil v pošteno želano voljo. Redek slučaj je pa še smrt njegove družice Urške. Zupančič je večkrat razvil željo, da ga Bog usliši, da skupno z drugo ženo umrjeta. In res! Bog ga je uslišal, da sta oba na en dan umrli in so oba na en dan položili k večnemu počitku. Zares čuden slučaj. — V isti vasi je umrl oskrbnik in cerkveni prijazne podružne cerkvice Marijinega obiskovanja Jože Marjetič. Bil je menda 50 let ključar in oskrbnik te lične cerkvice. — Na Jeprjeku je pa umrl posestnik Janez Eržen. Bog daj vsem svoj nebeski mir! — Praznik sv. Antona 17. januarja je pri našem ljudstvu zelo priljubljen. Ta svetnik ima v nadvse prijazni romarski cerkvi na Stopnem — ena najlepših točk naše škofije — kapelico z oltarjem. Kakor vsako leto, tako se je tudi letos zbrala velika množica ljudi, tu gori. Sv. Antonu so darovali veliko krah in mu priporočali živino v varstvo in zdravje, sebe pa še posebno rožnivenški Materi božji, kateri je ta krasna cerkev posvečena.

Šolski pouk in drugo.
(Črmošnjice pri Semiču.)

V šolsko kroniko omenjamo, da sta dobili šoli Črmošnjice in Laze in gotovo tudi druge kočevske šole pravico nemškega pouka. Ta se je vršil sicer že doslej v nemščini, vendar bolj v omejenem obsegu. Zdaj pa bo do tretjega razreda pouk izključno le nemški. Naj bo! Vsakemu svojo! Gleda pouka v Lazah pri Črmošnjicah imamó pa malo pomisleka. Tam je polovica šolskih otrok slovenske narodnosti, polovica pa nemških, oziroma kočevskih otrok. Ni naša stvar soditi, kako se bo pouk odsedaj tam vršil, vendar naj pripomnimo, da bo treba tam napraviti vzporednico za nemške in slovenske otroke, da se bo mogel pouk vršiti po tej največji odredbi. — Ker smo že pri šolah, naj omenjamo še to, da je po našem mnenju šol v našem kraju le preveč. Pomislite! Bna farua občina, ki nima niti 1500 duš, ima otroke vslane v štirih razlikih šolah. Pa še nekaj! Po nemški premostitvi g. učitelja P., ki je bil dober učitelj.

je mesto v Crmošnjicah še nezasedeno. Dajte, gospodje, tudi to stvar čimprej urediti! — Avtopromet do Novega mesta je ukinjen. Avto vozi zdaj le do Toplice. Upamo, da se na pomlad reden promet zopet otvori. Želimo, da bi se enkrat uredilo tudi organe in petje pri službi božji v cerkvi. Kako je to žalostno, ko je v cerkvi med službo božjo vse tiho, kakor v delavnik, iz gostiln se pa razlega kričanje pivcev!

Opozorilo.

(Iz novomeške okolice.)

Po novomeškem okraju, seveda tudi drugod, so se pojavili zastopniki društva »Vzajemna pomoč« in iščejo posebno med kmetskim prebivalstvom ljudi, ki bi se zavarovali za življenje. Ker se ti agentje sklicujejo pri svojem poslu na neke zveze z »Vzajemno zavarovalnico v Ljubljani, češ, da je »Vzajemna pomoč« oddelek Vzajemne zavarovalnice, se čutim dolžnega resiti na ljubo pojasniti, da je tako postopanje agentov varanje nepoučenega ljudstva. Vzajemna zavarovalnica nima s tem društvom ničesar skupnega, ker ima sama svoj življenski zavarovalni oddelek in more postreči z vsemi zavarovanji in vsemi kombinacijami. Zato opozarjam ljudi, naj strogo ločijo zavarovalnice in se oklepajo domačega zavoda, to je Vzajemne zavarovalnice, ki ima v vsaki občini svoje poverjenike. Jos. Munda, l. r. generalni zastopnik Vzajemne zavarovalnice.

Smrt žanje.

(Mirna na Dol.)

Letos smo imeli že pet smrtnih slučajev. Tri je zadela kap in sicer dve ženski in enega moškega, to je Janeza Ravne, pos. iz Selske gore p. d. Naceta, v lepi starosti 81 let. Bil je globoko veren mož in splošno priljubljen. Ni se ravnal svojega verskega prepričanja. Vsem naj sveti večna luč!

Poučni izlet kmetsko nadaljevalne šole.

(Šenkov turn.)

S 1. nov. 1930 je bila tudi pri nas ustanovljena Kmet. nad. šola za odrasle, katero obiskuje 44 slušateljev v starosti od 17—50 let. Vsi slušatelji hodijo redno k predavanjem ter

se zanimajo za vse predmete, zlasti za kmetijstvo in gospodarsko računstvo. Šolo vodi tukajšnji šol. upravitelj g. Inkret Alfonz in sicer vsak torek in četrtek od 7—9 zvečer in ob nedeljah od 9—11 dop. — V nedeljo, dne 25. jan. 1931 je napravila naša šola poučni izlet deloma peš, deloma na kolesih v Volčji potok, kjer smo si ogledali z dovoljenjem prijazne gospe Souvanove umno urejene hleve in gospodarstvo. Tam smo se zamudili cele 3 ure. Ves čas nam je ga. Souvanova razlagala to in ono ter komaj sproti odgovarjala na razna vprašanja. Bodi ji na tem mestu izrečena najtoplejša zahvala za njeno ljubeznivost in uslugo. Zadovoljni in veseli smo se vračali v Šenkov turn s srčno željo, da bi tudi nam uspelo vsaj nekoliko zboljšati naše hleve in našo živino.

NAZNANILA

n Prosvetno društvo v Vodicah uprizaro 8. febr. ob 15 v veliki dvorani »Doma« saljivo trodejanjo »Davek na smees«. — Vsi prijatelji poštnih zabave in velikega smeha prav vljudno vabljeni.

n Ig. V nedeljo 8. febr. ob 3 popoldne pride iz okoliških vasi v dvorano Katol. doma na lgu, iz lga pa v nedeljo 15. febr. zvečer ob 7! Za majhen denar bo veliko smeha in zabave. Oglejte si plakate na lgu. Nikomur ne bo žal.

n Na Osvištah pri Podnartu bo v soboto, dne 14. februarja, sv. Valentina dan, vsakoletni veliki cerkveni shod. Prva sv. maša bo ob 7, druga ob 8. Pridiga se bo pričela ob 10. Po pridigi bo zadnja sv. maša s cerkvenim darovanjem. Častivi in častivke sv. Valentina, ne zamudite lepe prilike. Obenem boste občudovali na Osvištah precej krasnih stavb, prenovljenih ali zgrajenih ob lanskega leta.

št. Vid nad Ljubljano. »Danes bomo tičja, velekomično burko priredi v nedeljo 8. februarja ob pol 4 v ljudskem domu šentviško gasilno društvo. Sodeluje med ostnori tudi tamburaški zbor Kat. prosv. društva z Jezice. Za okrepčila bo poskrbljeno. Ker je čisti prebitek namenjen za nabavo motorne brigade, pričakuje društvo obilne nedežbe.

Radio.

Veak delavnik: 12.15 plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Cas, plošče, borza — 17.30 Popoldanski koncert — 22.00 Casovna napoved in poročila. Četrtek, 5. februarja 17.30 Otroška ura — 18.00 Plošče — 18.30 Gimnastične vaje — 19.00 Srbohrvaščina — 19.30 Mehanično in tehnično razpadanje tal — 20.00 Duševna vzgoja otroka — 20.30 Klavir solo, izvaja Pavel Sivic (češki skladatelj) — 21.15 Radio-orkester — 21.15 Operni večer, poje Pavel Orba. — Petek, 6. februarja: 18.30 Postanek redovniških naselbin — 19.00 Francoščina — 19.30 O mleku — 20.00 Šahovska ura — 20.30 Večer historijske glasbe prenos iz Zagreba. — Sobota, 7. februarja: 18.30 Nekaj o vremenu — 19.00 Poglavlje iz filozofije — 19.30 Angleščina — 20.00 Prenos družabnega večera ruskih oficirjev iz oficirskega doma. — Nedelja, 8. februarja: 9.00 Kmetijska ura — 9.30 Prenos cerkvene glasbe — 10.00 Versko predavanje — 10.20 Trgovina in trgovska politika — 11.00 Dopoldne koncert — 15.00 O kmetijski ženi — 15.30 Dolenjske šege in navade v pesmi in besedi — 20.00 Proslava 60 letnice pisatelja Finžgarja (prenos iz Uniona) — 21.30 Pevski zbor iz Viča, Radio orkester. — Ponedeljek, 9. februarja: 18.30 Italijansčina — 19.00 Poljščina — 19.30 Zdravstvena ura — 20.00 Koncert pevskega zbora »Krlato kolo«. — Torek, 10. februarja: 18.30 Zemljepisna širina in dolžina — 19.00 Vremenoslovje — 19.30 Nemščina — 20.00 Prenos iz Belgrada »Mrtvaški ženini«. — Sreda, 11. februarja: Opoldanski program odpade — 18.30 Nekaj o zgodovini — 19.00 Ruščina — 19.30 Literarna ura — 20.00 Prenos iz Belgrada.

Vrtec in Angelček. Izšla je 6. številka. Oba lista sta res lepa, tako po vsebini, kakor po okusni opremi. Lista res lahko priporočamo našim družinam v obilo naročanje. Naročnina za Vrtec in Angelček skupaj je 22 Din, za Angelček sam 8 Din, ter jo sprejema Uprava Vrta in Angelčka, Ljubljana, Sv. Petra c. 80, Čekovni račun uprave ima številko 10.470.

Poravnajte naročnino!

75

RAZNO

Neveste na obroke. V mestu Damasku vlada med mladeniči, ki so godni za ženitev, nemalo razburjenje. V Damasku imajo staro navado, da mora moški, ki se hoče poročiti, izvoljenko odkupiti od njenega očeta. Stvar je šla tako dolgo gladko izpod rok, dokler se ni cena deklic od strani njihovih očetov tako visoko odmerila, da so bili odslej le najbogatejši v stanju poročiti se. Zvite glave pa so se spomnile na evropski običaj, kjer se lahko prave blago na obroke. Ta kreditni posel so obrnili na posredovanje pri ženitvi. V Damasku se bodo odslej kupovale na obroke tudi neveste prav tako, kakor so uvedli obroke pri nakupu pohištva, obleke in drugih potrebščin. Seveda ima stvar še drugo ozadje. Sistem obrokov uporabljajo nekateri zato, da so nalašč dolgo časa s plačilom zaostalih obrokov v zamudi, da se na ta način iznebežijo nevkličnih žen.

Biseri iz severa. Sovjetska ruska vlada se ukvarja z izrabo novih virov dohodkov in posveča vso

Hector Malot:

Brez doma.

Roman.

Ko je čul, da mora Aleksej počivati več dni, je jel glasno vpiti: »Kdo neki bo v teh dneh vozil voziček?« Nikogar ni bilo, ki bi nadomeščal Alekseja. Ako bi ga bilo treba namestiti za vedno, bi že dobili koga, a za nekaj dni je bilo to nemogoče. Primanjkovalo je mož, predvsem pa otrok.

Šel je sicer poizvedovat, a vr e je, ne da bi našel vozača.

Znova je pričel tarnati. Res, ves obupan je bil, ker bo moral počivati tudi on, a brezdomno mu njegova mošnja ni dovolila počitka.

Ko sem vse to videl, sem razumel njegov obup. Tudi sem čutil v sebi dolžnost, da v takih okoliščinah poplačam po svoje njegovo gostoljubnost. Vprašal sem ga torej, ali je delo vozača težko.

»Ni ga lažjega! Le voziček je treba porivati po tračnicah.«

»Ali je težak oni voziček?«

»Ne preveč, ker ga je Aleksej lahko porival.«

»Prav, ako ga je Aleksej lahko peljal, ga bom tudi jaz lahko.«

»Ti, dečko?«

Glasno se je zakrohotal. A kmalu se je zresnil:

»Seveda moreš, ako hočeš.«

»Hočem, ako vam s tem ustrežem.«

»Dober dečko si! Zmenjeno je torej: jutri greš z menoj v rudnik, res mi boš s tem ustregel. A morda bo koristno tudi za te; ako ti bo ugaljal pokile, bo

bolje za te, nego da se potikaš po cestah. V rudniku se ni bati volkov!«

A kaj bo z Mattijo ta čas, ko bom jaz v rudniku? Vendar ga nisem mogel naprtiti oskrbi strica Gasparda.

Vprašal sem ga, ali ne bi šel sam s Capijem igrati v okolico, kar je takoj sprejel.

»Prav rad bi ti zaslužil denar za kravo sam,« mi je odvrnil smeje.

»Dobro!«

Zmenjeno je bilo torej, da bo jutri, ko grem jaz v rudnik, Mattija prirejal glasbene in dramatične predstave, da bo s tem povečal najino premoženje. Tudi Capiju sem razložil ta dogovor in videti je bilo, da razume.

Drugo jutro so mi dali Aleksejevo delavsko obleko.

Šel sem za stricem Gaspardom, potem ko sem še zadnjikrat naročil Mattiju in Capiju, naj bosta pametna na svojih pohodih.

Stric mi je dal svetiljko in me je opozoril:

»Pazi, da hodiš vedno za menoj, in ko plezaš po lestvah, ne izpusti nobenega klina, preden trdno ne stojiš na drugem!«

Vstopila sva. On je šel naprej, jaz sem mu sledil za petami.

»Ako izpodrsneš na stopnicah,« je nadaljeval, »ne izpusti, trdno se drži, ker daleč je dno in trdo je.«

Tudi brez teh priporočil bi bil vznemirljen, ker brez tesnobe morda nihče ne zapusti svetlobe, da stopi v to noč in površino zemlje za te globine. Nehote sem se ozrl, a že sva bila tako daleč, da je bil videti bel dan le še kot bela krogla na koncu črne cevi kot luna na temnem brezvezdnem nebu. Šram me

Življenje za življenje

(Roman.)

(Nadaljevanje.)

»Zelo veliko sem razmišljal o tem slučaju,« je dejal in pristavil, da je leta 1872, ko je nehal biti preiskovalni sodnik, vendar še obdržal nadaljnje preiskavanje v svojih rokah. Izpraševal je iznova vratarja v hotelu Imperialu in še nekaj drugih oseb. Le potem, ko je bil ministrski svetnik, je pazil na vsako malenkost. Tako je svojega naslednika opozoril na neko zagovornico, ki jo je izvršil neki skrbno preoblečen Anglež, kar mu je vzbudilo takoj sumnja, da bi mogel biti ta tat in morilec Rosdala ena in ista oseba. Potem ni bilo ničesar več.

Jaz sem moral potem iskati sam. Zadnji pogovor z goščo Masolom sva imela leta 1873. In šele leta 1893 se mi je posrečilo odkriti zločinca in se maščevati nad njim.

Pravzaprav je bilo skoraj blazno misliti na kak uspeh iskanja.

Od zločina je že preteklo deset let in jaz naj bi bil sam, brez vseh obrežnih pripomočkov in sredstev, ki so na razpolago policiji, upal, da bom izsledil nekaj, nad čemer je obupal celo človek, ki je bil v tem strokovnjak.

Vendar sem poizkusil.

Takrat sem mislil, da sem posebno bistroviden in sem sklepal vse mogoče zveze in razvozljal zapletljive. Prebral sem vsa pisma in vso očetovo ostalino. Moja mati jih je bila izročila v varstvo očetu kot nekaj samo po sebi umnega. Med njimi sem našel najrazličnejša pisma, lepo število jih je bilo tudi od gospoda Fernonda samega. Iz njih sem šele videl, kaka prijateljica sta bila nekdanji prvi in drugi soprog moje matere.

Nikjer ni bilo nobene stvari, ki bi mi bila vzbudila najmanjšo sumnjo. Ključal sem si v spomin očetov obraz, kot sem ga videl zadnjič v življenju... Odšel je v smrt, medtem ko sem se jaz igral, moja mati pa se je razgovarjala s prijateljem, ki je imel nekega dne postati njen in moj gospodar. Kakšna zmešana igra usode!

Kam naj se obrnem? Kaj naj storim? Na katera vrata naj potrkam?

Vse se mi je zdelo nemogoče. Ta zavest mi je polagoma jemala pogum. Pa ne samo to. Zdaj, ko sem končal študije, sem imel smešno lahko in udobno življenje.

Dokler sem bil v zavodu, se mi ni godilo Bog ve kako dobro. Ljubosumnost do očima je v meni držala buden spomin na očeta. Zato sem se ves čas zavedal svoje življenjske naloge.

Zdaj se je pa vse to izpremenilo, odkar sem bil polnoleten. Mater sem ljubil globoko. Polagoma sem se navadil na razmerje, ki je vladalo med nama in se nisem več upiral. Tudi očima sem sicer še mrzil, a ga nisem več sovražil s tako silovitostjo kot prej. Do mene se je zdaj vedel brezhibno. Zdelo se mi je, da pazi zlasti na to, da mi ne bi niti z najmanjšo besedico skušal nasvetovati, kak poklic naj si izberem zdaj, ko sem odrasel človek.

Ko sem naredil zadnje izpite, sem izjavil, da se ne nameramam posvetiti nobenemu stanu. Očim se ni temu čudnemu sklepu niti najmanj upiral.

Ko sem prejel zapuščino po očetu, se je pokazalo, da sta se mati, ki je bila moj varuh, in očim sporazumela, da se ne bosta ves čas moje mladostnosti dotaknila mojega premoženja. Obrestmi so se ves čas pripisovale k glavnici in tako sem podedoval namesto sedemsto tisoč frankov več kot milijon.

Kljub temu, da sem očima smatral za svojega sovražnika, moram priznati, da se je vedel do mene galantno. Zdelo se mi je, da ni nobenega nasprotja v njegovem vedenju do mene prej, ko sem še študiral in zdaj, ko sem bil polnoleten. Prej je hotel, da bi ga jaz zasvojeval in bi zato brž ko bi bil polnoleten zapustil dom in on bi potem bil sam in užival nemoteno srečo ob materi.

Kako naj bi se bil lotil proti njemu? Nazadnje se mi začelo zdeti vse skupaj néznosno in sem zahteval, naj mi dovolijo, da zapustim dom in dobim sam svoje stanovanje. Tako sem z devetnajstimi leti stanoval sam zase imel letno več kot pideset tisoč frankov dohodkov in so mi bila vsa vrata odprta.

Začel sem se udajati zabavam in burnemu življenju. Dan je šel za dnevom, ne da bi naredil kaj, kar sem sklepal vsa mlada leta. Moje življenje je obstajalo v izprehodih po parkih zjutraj,

popoldne sem hodil na obiske, večerjal na vseh mogočih krajih, hodil v gledališče, po polnoči pa karjal in popival.

Včasih sem se zavedel in spoznal, kako borno in bedno je vse to življenje. Spomnil sem se spet svoje naloge in svojega očeta. Nikogar ni bilo, da bi mi bil pomagal.

Bil sem v tisti starosti, ko človek najde vedno dovolj časa za zabave, nikdar ga pa nima za delo, ki ga je dolžan opravljati.

Glas mrtvega očeta se je sicer še vedno oglašal, a odvalil sem se bil odgovarjati mu.

Tedaj, ko je bilo najbolj nevarno, da se polnoma zavržem in krenem na pot propada, me je nekaj vzdrnilo iz otopenosti in brezbrzičnosti.

Teto je zadel kap. To je bilo v decembru tistega mračnega leta 1878. Zvečer, oziroma že zjutraj sem se vrnil domov. Priigral sem bil par tisoč frankov pri kartanju. Med pošto na mizi je čakala tudi neka brzojavka.

Pestunja Julija mi je javljala nenadoma bolezen moje tete in prosila, naj takoj pridem.

Ta vest me je silno presenetila in zabokala, se bolj zato, ker ni bilo niti osem dni odkar mi je teta zadnjič pisala. V pismu je tožila, da me ni več k nji. Na moji mizi je ležal napol napisan odgovor, ki ga nisem oddal, Bog ve zakaj.

Nobena stvar nas ne opozori tako močno, da naj brž ljubimo tiste, ki so dragi našemu srcu, kot smrt.

Med skrb, ki mi jo je povzročala nevarnost, v kateri se je nahajala starša, se mešali občutki, da ji nisem dovolj pokazal, kako sem jo imel rad.

Bilo je ob dveh ponoči in prvi vlak je odhajal šele ob šestih. Saj lahko umrje v teh štirih urah. Bog ve v kakšnem stanju jo bom spet videl?

V razburjenju in strahu sem prebil vso dolgo noč. Zjutraj sem se odpravil k nji.

VIII.

Stara Julija me je čakala na postaji; malo se je bila spremenila, zredila in obraz ji je bil še bolj naguban; a v ostalem je bila še vedno stara, dobra zvesta Julija kot nekdanj. Spoznala me je takoj, dasi je slabo vedela.

Na vozu mi je pripovedovala kako in kaj.

»Včeraj jo je zgrabilo; ampak, vidiš, to je

je bilo tega giba, ki pa je sicer trajal le trenutke, ker sem takoj zopet korakal naprej.

»Stopnice!« je rekel stric.

Stala sva pred črno luknjo in v globini, katere nisem mogel izmeriti s svojimi očmi, sem videl, kako so migljale lučice, ki so bile velike pri vhodu in so postajale manjše in manjše bolj kot so se oddaljevale. Bile so to svetiljke onih delavcev, ki so vstopili v rudnik pred nama. Njihovi razgovori so udarjali na moje uho kot zamolklo mrmranje, katero je zanesel k nam mlačen zračni tok, ki nama je pihal v obraz.

Po teh stopnicah so prišle lestve, po lestvah zopet stopnice.

»V prvem nadstropju sva,« je rekel stric.

Bila sva v obokanem hodniku z ravnimi stenami. Te stene so bile zidane. Obok je bil nekoliko višji od odraslega moža, vendar sva prišla na kraje, kjer se je bilo treba skloniti, bodisi že, da se je povsili obok, bodisi da so se tla dvignila.

»To je pritisk zemlje,« mi je razlagal stric. »Ker je hrib na vse strani prevrten, in so tako nastale praznine, se zemlja povsili in kadar je pretežka, se uderejo hodniki.

Na tleh so bile položene tračnice in ob strani je tekel majhen potoček.

»Ta potok se združuje z drugimi, ki dobivajo svojo vodo vsled pronicanja. Iztekajo se vsi v posebno greznico. Tako mora stroj vsak dan dvigniti tisoč do tisoč dve sto kubičnih metrov vode. Ako bi se stroj ustavil, bi bil kmalu ves rudnik poplavljen.«

Ko sva dospela na kraj najinega dela, mi je stric Gaspard pokazal, kaj mi je storiti; ko je bil voziček poln premoga, ga je porival z menoj, da mi pokaže, kako naj ga peljem do rova in kako naj se umaknem na umikališča, kadar srečam druge vozače.

Prav je imel, ko je trdil, da to delo ni težko, in v nekaj urah sem se mu privadil, čeprav nisem še bil bogve kako spreten. Manjkalo mi je vaje in navade, brez katerih se človek itak nobenega dela ne nauči in nadomeščal sem ti dve lastnosti kakor sem vedel in znal z večjim trudom; zato pa nisem storil nič več dela, le bolj utrujen sem bil.

K sreči sem bil navajen na napore vsled dela zadnjih let, predvsem pa vsled zadnjih treh mesecev potovanja. Nisem torej tožil, in stric Gaspard je izjavil, da sem dober pomočnik, ki bo nekoč še dober rudar.

IV.

Povodenj.

Drugega jutra sva bila zopet v rudniku s stricem. In moral sem prijeti za velik kos premoga, katerega je on izpodkopal, in sem moral pomagati odkrušiti ga. Vozači morajo namreč večkrat pomagati kopačem.

Ko sem v tretjič zapeljal svoj voziček k sainte-alphonsinemu rovu, sem slišal od strani rova strašanski šumot, grozansko gromenje, tako, kakršnega še nikdar nisem slišal, odkar sem delal v rudniku.

Vzel sem svetiljko in posvetil na tla.

Res je bila voda. Prihajala je od rova in se je dvigala v hodnike. Ta grozen šum je torej povzročala voda, ki je udarila v rudnik.

Pustil sem svoj voziček na tračnicah in sem stekel k skladišču nazaj.

»Stric Gaspard, voda je udrila v rudnik!

»Kaj zopet sanjariš?

»Pod Divonnejo je nastala luknja, bežimot!

»Pusti me pri miru!

paznost obrti, ki cveti že od bogznja kedaj v Rusiji. V številnih rekah severa Murman pokrajine je našel skolkje, v katerih se nahajajo krasni biseri v najbolj nežnih barvah. Ribljenje biserov je že od nekdanj glavni dohodek prebivalstva najbolj severnih in puščih krajev Rusije. Na biserih bogata pokrajina obsega 80 rek. Pred vojno so se pojavljali v glavnem mestu Murmanski trgovci iz vseh delov sveta, ki so kupovali od ubogih ribičev najbolj dragocene bisere za smešno nizke cene. V dobi ruskih carjev je znala vrednost izvoza biserov iz pokrajine Murman 400 tisoč rubljev. Danes pod sovjeti pa komaj 40 tisoč. En ribič na bisere je zaslužil v starih časih po 2000 rubljev na leto, kar je zelo veliko za obubožane in nerazsvetlene severne kraje. Sovjeti nameravajo ribljenje biserov povzdigniti, organizirati in ga izrabiti kot nov ter izdati vir vladnih dohodkov.

Smelna kazen. V Združenih državah je elektrifikacija v navadi od leta 1890, a nov način osvetljenja so nedavno poskušali v ječi Carson City Nev., kjer so dva obsojenca spravili na drugi

moralo priti. Nekaj tednov sem se je tako izpremenila. Kregala se je, kričala, nas sumničjala. Govorila je samo v tatovih in morilcih. V klet je bil vsak dan hodila preštevati steklenice in si je število zapisala na papir. Drugo jutro je pa trčila, da to ni isti papir. Ze zadnjič bi ti bila rada povedala, ko si bil pri nas, pa si nisem upala. Morda bi se bil ustrašil. Nisem te hotela mučiti, zdelo se mi je, da bo to kar lepo prešlo, da je samo malo lunasta.

Včeraj sem pa šla k njej, da bi kosili. Pa je ni bilo. Iskali smo jo povsod, jaz, Marjeta in Ivan; ta se je nazadnje spomnil, da je odvezal psa, ki nas je vlekel naravnost v dvorano. Najbrž je bila šla preštevati polena. Ležala je vznak na tleh. Usta je imela vsa skremžena in po eni strani se ni mogla ganiti.

Začela je govoriti, pa tako, da smo mislili, da se ji meša. Tako čudne besede, da jih nihče ni razumel. Ampak zdravnik pravi, da ima glavo čisto v redu, le da namesto ene besede rabi kakšno drugo.

Govori samo da in ne z zdravo roko. Če bi vedel, v kakšnih skrbih je bila to noč zaradi tebe. Jaz sem uganila, da je bilo zaradi tebe. Izgovorila sem tvoje ime, pa so se ji oči kar zasvetile.

Veš, kaj je vzrok, da je zbolela? Samo spomni na tvojega rajnega očeta. Samo to. Zadnje čase ni govorila o drugem kot o njem. Dejala je: samo da ne bi ubili še Andreja! Jaz sem že stara, on je pa tako mlad, tako dober. Takrat sem videla da se ji meša. Zdravnik pravi, da bo morda ozdravela, govorila pa da ne bo nikdar več.

Poslušal sem Julijino trepetanje. Ni se mi zdelo tako čudno, da je teta napac'la možganska belezen. Tudi jaz sem bil že opazil neke čudne pojave. Sicer je pa ta ženska v življenju toliko pretrpela, da ni moglo to nikogar presenetiti, ki jo je poznal.

Ko sem bil zadnjič na obisku pri nji, je kar na lepem zahtevala od mene nazaj neko knjigo rajnega očeta, ki mi še na um ni prišlo, da bi jo bil odnesel. Silila in silila je, naj jo vrnem; da sem nazadnje res začel stikati za njo in sem jo našel v kupu drugih knjig.

Samo nečesa nisem razumel. Ali je zgolj iz pobožnosti napravila mojim mačevalnim načrtom? Ali je bilo še kaj drugega vmes?

Večkrat mi je v nemiru govorila, naj se varujem, včasih me je celo prisilila, da sem se moral zvečer oborožiti, moral sem ji obljubiti, da ne bom na vlaku hodil v prazne oddelke. Ti strahovi so postajali vedno hušji in hušji, dokler niso njenega duha popolnoma obvladali. Najbrž je to izviralo iz tega, da jo smrt ljubljene brata, mojega očeta, tako hudo zadela.

Ko sem stopil v njeno sobo, mi je služabnica, ki je sedela ob vzglavju dala znamenje, naj molčim, češ, da teta počiva. Sedel sem k peči v kot in gledal po sobi. Vse je bilo tako kot včasih, že duh je bil isti.

Sedel sem kake pol ure, premišljal njeno življenje in poslušal njeno dihanje. Nenadoma je močnejše zavzdihnila in parkrat zganila z roko.

Zbudila se je. Je dejala Julija. Približal sem se k postelji in sem jo poklical. Videl sem njen ubogi obraz, ki ga je kap spatičala. Spoznala me je in ko sem se sklonil, da bi ji objel, me je z zdravo roko pobožala po obrazu.

Gledala me je dolgo časa in dve debeli solzi sta ji zdrsle čez obraz. V njenih očeh je bila brezmejna ljubezen, velika skrb in neizrazljivo usmiljenje.

Tudi jaz sem jokal.

Hotela je govoriti, pa ni mogla spraviti iz sebe nič razen zmedenega mrmranja, ki mi je rezalo srce. Videla mi je na obrazu, da je nisem razumel. Izgovorila je spet nekaj nerazumljivega. Vprašal sem jo: »Kaj bi radla, teta?«

To ji je dalo poguma. Dala je z roko znak, naj se Julija odstrani in komaj sva bila sama, se ji je obraz spremenil. Pomagal sem ji, da je segla z roko pod blazino, odkoder je potegnila zveženj ključev, izbrala enega in mi pokazala naj odprem ključavnico. Vprašal sem jo, če naj odklenem skrinjico, ki jo je odpiral ta ključ. (Dalje prih.)

A.: »Mojta žena danes privikrat sama kuhla. Ali greš z menoj?«

B.: »Seveda grem. Saj sem vedno delil s teboj vse težave.«

Peter: »Ali mi poveš naslov tvojega krojača?«

Pavel: »Zakaj ne. Ampak, nikar mi ne povej mojega naslova.«

Radovan Hrastov:

Sprehodi po tujih krajih.

7. V Oberamergau.

To je bil namreč naš cilj in naše hrepenenje. Dobro uro smo se še vozili z brzovlakom od avstrijsko-nemške meje do Oberau, kjer smo izstopili, posedli v prostorne, pred kolodvorom čakajoče avtobuse ter se po lepi asfaltirani avtomobilski cesti odpeljali čez gorovje naravnost v Oberamergau, kraj vprižarjanja znamenitih pasijonskih iger.

Naj šele zdaj povem, da nas je bil 51 vseh. V Ljubljani smo se bili zbrali iz vse Slovenije; oni iz Maribora in s Koroške so se nam deloma pridružili v Beljaku, kamor so se bili pripeljali skozi Dravsko dolino, Dravograd, Prevalje, Pli-berk in Celovec.

Naše železniške oblasti so nam šle pri potovanju zelo na roko. Preskrbele so nam udoben prazen železniški voz, ki so ga v Ljubljani pridključili večernemu brzovlakcu, ki vozi skozi Gorenisko in Koroško proti Tiroški in dalje v Svico, v Francijo in v Nemčijo do Monakovega. V vozu smo se komodno, prav prijetno in po mili volji porazdelili po kupejih.

Zvečer smo se torej iz Ljubljane odpeljali, opolnoči smo bili v Beljaku, zjutraj ob pol osmih pa že v Innostu, glavnemu mestu Tirolske dežele. Tu smo ostali čez dan, si ogledali mesto in nekaj okolice, kar vse sem v glavnih obrisih že popisal v prejšnjih poglavjih; ob štirih popoldne smo se nato iz Innosta odpeljali z brzovlakom čez mejo na Bavarsko, občudujoč vso pot lepe gorske kraje, polne romantike in naravnih lepot.

Zvečer, torej po 24 urnem potovanju iz Ljubljane, smo izstopili na cilju v Oberamergau.

Bil je lep, solnčen dan. Ves čas vožnje nas je spremljalo krasno vreme. Bili smo zato vsi zelo dobro razpoloženi, veseli, židane volje, le od dolge vožnje že nekoliko utrujeni.

Oberamergau je mal bavorski trg, ličen, čeden kraj, bolj podoben malemu mestecu. Skozi kraj vodi široka avtomobilska cesta, asfaltirana seveda, po kateri vsak čas švigajo najrazličnejši avtomobili iz najrazličnejših krajev sveta.

76

svet z dušecim plinom. V Nemčiji se vsakemu na smrt obsojenemu odsrka glava s sekuro. Na Angleskem se mora način usmrtitve točno označiti v obsodbi, vendar je že dolgo v običaju obešanje, ki služi v isti namen tudi v Avstriji in Madžarskem. Na Švickem takega nesrečnega zadavijo z železno ovratnico. V Belgiji bi se po 8. členu kazenskega zakonika morala obsojencu zdrobiti glava, toda belgijski je smrtna kazen tam odpravljena, saj ni bilo že 67 let nobene usmrtitve. Na Norveškem in Švedskem velja obglavlitev. V Švici je zvezna ustava leta 1874 popolnoma odpravila smrtno kazen, razen ob vojni po določbah vojaškega kazenskega zakonika člen 65. Ta člen so leta 1879 preneali v tem smislu, da je smrtna kazen odpravljena zgolj za politične zadeve; to je omogočilo kantonom, da jo vzpostavijo za pregreške obsega prava, če bi jo smatrali za potrebno. Izvršila bi se z obglavljenjem. V Italiji strelja'o na smrt obsojene. V Rusiji nred prevratom je sodišče določilo način usmrtitve.

»Poslušajte vendar!«

Moj glas je bil tako razburjen, da je stric povsili kramp in prislubnil.

Isto bobnenje se je nadaljevalo in postajalo je vedno močnejše in zlonosnejše. Ni bilo več dvoma — voda je udirala.

»Beži hitro, voda je v rudniku!« mi je zavpil.

Med krikom »voda je v rudniku!« je stric Gaspard že zgrabil svetiljko, ker to je pri rudarjih vedno prva kretnja, in se je spustil dol.

Nisem še napravil deset korakov, ko sem že zagledal magistra, ki je bil tudi prihitel v galerijo, da se prepriča, odkod to šumenje.

»Voda je v rudniku!« je vpil stric Gaspard.

»Divonneja se je vdrla,« sem menil jaz.

»Ali si neumen!«

»Reši se!« je zavpil magister.

Vodna gladina je bila hitro narastla v galeriji, sogala nam je že do kolen in nas je tako ustavljala v begu.

Magister je bežal z nama in vsi trije smo spotoma klicali v skladišča:

»Rešite se, voda udara v rudnik!«

Z grozno naglico se je dvigala vodna gladina, k sreči nismo bili več posebno oddaljeni od lestev, ker drugače bi jih nikdar ne mogli doseči. Prvi je tja dospel magister, a ustavil se je in rekel:

»Stopita naprej, jaz sem najstarejši in tudi mirno vest imam.«

V našem položaju si nismo mogli izkazovati vladnosti. Prvi je torej splezal stric Gaspard, jaz za njim in za menoj magister; v precejšnji razdalji za njim nam je sledilo še nekaj delavcev.

Nikdar še nismo onih štirideset metrov, ki ločijo drugo nadstropje od prvega, tako hitro preplezali kot

danes. A preden smo prišli za zadnji klin, se nam je vtil na glavo cel slap in je ugasnil naše svetiljke.

»Držite se!« je zavpil stric Gaspard.

Magister in jaz sva se tako trdno oprijela klinov, da sva vzdržala naval, a one reveže za nami je odneslo. In če bi mi imeli preplezati le še kakih deset klinov, tudi mi nikdar ne bi dospeli gor, ker je iz slapa nenadoma nastal cel plaz.

Ko smo prišli v prvo nadstropje, nismo še bili rešeni, ker smo morali preplezati še petdeset metrov, preden smo prišli ven, in tudi že v tem nadstropju je bila voda; bili smo v temi, ker so naše svetilke že ugasnile.

»Izgubljeni smo,« je z mirnim glasom rekel magister; »Remi, pripravi se na zadnjo uro!«

V tistem hipu pa smo zagledali v galeriji kakih sedem ali osem svetilk, ki so se približavale. Voda nam je segala že čez kolena, ne da bi se sklonili, smo je lahko dosegli z roko, a ta voda ni bila mirna, ne, bil je pravi hudournik, ki je v vrtincih odnesel vse, kar je dosegel in ki je cele tramove vrtel kot lahka peresa.

Z osmimi svetilkami v rokah so se nam približali močje, hoteli so mimo nas in so hoteli doseči lestve in stopnjice, ki so bile na onem koncu galerije. A v tem hudourniku je bilo kaj takega nemogočega. Kako naj bi ga prebredli, saj smo se komaj ustavljali njegovemu toku in naplavljenemu lesu.

Kot magister so tudi oni vzkliknili:

»Izgubljeni smo!«

Prišli so k nam.

Po tej strani res,« je vzkliknil magister, ki je edini med nami ohranil nekoliko hladnokrvnosti, oni izhoda. Edina rešitev je v starem rudniku.

»Stari rudnik« je bil del rudokopa, ki je bil že

Oberamergauske hiše so lične, pristrčne in domače; večinoma so eno- ali dvonadstropne; zunanost hiš vzbujajo tujevo pozornost in zanimanje, ker je živo poslikana ter bogata na zelenju in rožah; pravi ribarski tip domačije, ki močno sliči naši gorenjski.

Sploh je vsa pokrajina tam okoli podobna našim krajem. Meni se je vzbudil videz, ko da smo kje v savski dolini, v krajih od Jesenic do Kranjske gore in Radeč na Gorenjskem. Na obeh plateh hribi, ob vznožju ter po pobočju zeleni pašniki, na njih tu pa tam lesena koliba za živino ali za shrambo sena.

Dolina, na koncu katere leži prijazni Oberamergau, je ozka, pa videti rodovitna. Domačini se bavijo s poljedelstvom in z živinorejo. Ob solinčnem zatonu, ko ženo živino s pašnikov domov v hleve, nudi Oberamergau zato tuju prav zanimivo sliko: po cestah se podi dolga vrsta krav in telet, ki zvončkajo s svojimi značilnimi planinskimi zvoci. To zvončkanje sicer ni prav nič ubrano, vendar pa močno poživlja romantično kraja ter mu sploh daje izrazit planinski izraz.

Popotnik, ki pride v ta kraj, ne more biti razočaran. Pač pa mu je vse novo, tipično in nekam nepričakovano. Toda vse, kar človek gleda je vabljivo, prijazno — in to napravlja na vsakogar takoj dober vtis.

Tudi domačini, ki so nam Slovencem po značaju močno podobni, so zelo dobri in prijazni. Znano je, da smo mi Slovenci krščansko vero, 2 njo pa tudi kulturo, sprejeli pred stoletji ravno iz teh krajev, iz Bavarske. Od tam so hodili v naše kraje prvi misijonarji, ki so med našimi predniki širili luč krščanske vere.

Največ ljudi se v Oberamergau živi od tujcev. Vsako deseto leto prirejajo domačini znamenite pasijonske igre, ki jih igrajo na prostem in h katerim hite ljudje iz celega sveta, celo iz daljine Amerike. Kakor smo brali v časopisih, si je letos ogledala te igre tudi romunska kraljica mati Marija ter bivša avstrijska cesarica Zita. Tudi drugih odličnih osebnosti je že videl Oberamergau. Vsak odhaja iz kraja poživljen, znova navdušen. Igranje domačinov z umetniškega stališča sicer ni popolno, je pa ubrano, pristrčno ter gane od srca. Domačini pa tudi nimajo namena, nuditi ljudem z igrami neke izbrušene umetnosti, kakor si umetnos-

ljudje predstavljajo. Oni igrajo resnično, od srca, živo predstavljajo življenje in bridko smrt našega Odrašenika Jezusa Kristusa.

Domačini vzpirajo te igre zaradi obljube, ki so bili njih predniki pred stoletji napravili. Leta 1934 bo 300 let, kar so se pasijonske igre v Oberamergau prvič vršile. Tedaj je namreč v Oberamergau in okolici divjala nevarna nalezljiva bolezen, ki je pobrala že mnogo ljudi po vaseh. V tej stiski so se obrnili prebivalci k Bogu in mu slovesno obljubili, da bodo v čast božjo ter v spomin, če jih reši hude nadloge, igrali vsako deseto leto pasijonske igre. Bog je res uslišal vroče prošnje domačinov ter je bolezen ljudem v Oberamergau precej prizanesla.

Ljudje so zdaj obljubo pošteno držali. Pasijonske igre se vrše vsakih deset let; oblika igranja se je sicer v stoletjih, ki so šla mimo, močno izpremenila ter spopolnila, vendar pa je namen vsa leta ostal isti: igrati Bogu v zahvalo in čast! Zdaj nastopa pri vzpiranju doma ves kraj, čez 400 oseb.

Vrednost in pomen teh pasijonskih iger, kakor tudi njih vtis, ki ga napravljajo na vsakega gledalca, skušajo seveda protiverski krogi kar moč zabrisati. Njih listi izrabljajo vsako malenkost in poskušajo na vse načine, da bi vtis iger zmanjšali, oslabili. Zlasti radi zabavljajo zoper igranje; trdijo, da nima nič umetniškega na sebi, da je vsa stvar prirejena le zgolj zaradi dobička.

Kako je tedaj s to stvarjo? Kakšne so torej pasijonske igre v Oberamergau na Bavarskem v resnici?

Gospa Verona je sama sebe občudovala v ogledalu, ko je pomerjala nov klobuk. »Kaj pravite, kako mi pristaja klobuk?« se je obrnila do vsotivšice znanke. »Tega sem si namreč sama prisluzila.«

Gospa Tatjana: »Prav dobro vam pristaja. Toda, kako, na kakšen način pa ste si ga prisluzili?«

Verona: »Moža sem odvadila kajenja.«

Terezija Neumann

(Konec.)

Kraljica je šla za njim; spremljalo jo je četrto služabnic. Odeta je bila v gosto nabrano haljo, vezeno v nežnih rožah, v sredini spet združuje oba dela vezan pas. Halja je segala do gležnjev in se je zadrževala po tleh. Na vratu je imela več zlatih, z biseri okrašenih verižic, ki so bile na prsih združene in pritrjene. Okoli vratu je nosila zlat obroček; v ušesih pa zlate, z biseri okrašen in do ramen segajoče uhane. V črnih kodrastih lasih se je nahajalo nebroj drobnih, zlatih, z biseri obsejanih verižic, čez ušesi je viselo dvoje vijugastih zaponk z dragocenimi kamni. Obnavalo je bilo vseskozi tkano in gležnjem privezano s trakovi. Čez haljo je nosila rožnato tkan plašč, ki se je vil preko desne rame, odtod čez hrbet na levo ramo proti kolku tako, da se je še vlekel po tleh. Na obeh straneh kraljice sta stopali služabnici, ki sta držali njen plašč. Služabnici sta bili oblečeni v rumenkast, rožno vezan, nabran plašč z majhno vlečko, v sredi prepasan z rumenim trakovjem, čigar konci so viseli navzdol. Okoli vratu sta nosili nekaj zlatih verižic z nekoliko dragimi kamni; le-te je imela tudi v srednjedolgih lasih. Nosile so uhane. Za temi so stopale še neke višje služabnice, ki so nosile drob-narije.

Za njimi so prihajali otovorjeni služabniki in služabnice, oblečene v enostavne pisane, do gležnjev segajoče halje, ki so bile zadaj nekoliko daljše. Brez okrasja.

dalj časa opuščen. Nihče ni hodil tja, le magister je bil večkrat tam, kadar je brskal po izkopaninah.

»Nazaj! Dajte mi svetilko, da vas popeljem!« je zavpil magister.

Navadno so se mu smejali ali mu obrnili hrbet in zmajali z rameni, kadar je govoril, a zdaj so bili tudi najmočnejši brez moči, na katero so sicer bili tako ponosni in poslušali so glas tega ubogega starca, kateremu bi se v drugih položajih gotovo le rogali. Hitro so mu ponujali svetilke.

Magister je zgrabil eno, z drugo roko pa je prijel mene in je odhitel na čelu naše čete. Ker smo hodili s tokom, smo prišli precej hitro naprej in se skrili v neki višji rov. Tu smo eno noč in dan čakali na odrešenje.

VII. Moje nadaljnje potovanje.

Kaj smo prestali v rudniku, se ne da povedati ne opisati.

V rudniku sem si pridobil prijatelje. Take strahote skupno prestane združijo srca. Človek trpi in upa skupaj, in vsi so le eno.

Stric Gaspard in posebno magister sta me zelo vzljubila; in čeprav inženir ni delil z nami ujetništva, me je vendar vzljubil kot otroka, katerega je iztrgal smrti. Povabil me je k sebi in njegovi hčerki sem moral na dolgo in široko pripovedovati vse, kar smo doživeli v jami.

Vsi so me hoteli obdržati.

»Poiščem ti kopača in ne bomo se več ločili,« je rekel stric Gaspard.

»Ako hočeš zaposlitve v pisarnah, ti jo pre-skrbim,« je predlagal inženir.

Inženirju nisem mogel odgovoriti, da nočem delati pod zemljo, ker mi je ponudil mesto v pisarni in ker me je hotel učiti, ako bom pridno poslušal

njegove nauke. Zato sem mislil, da bo bolje, ako mu povem resnico, kar sem tudi storil.

»In potem ljubiš življenje pod milim nebom, doživljaš in prostost, zato nimam pravice, zadrževati te, dečko moj! Pojdi svojo pot!«

Resnično sem ljubil življenje pod milim nebom in tega nisem nikdar bolj občutil nego ob svojem ujetništvu v jami; človek ne ostane nekaznovan, kadar je enkrat navajen hoditi, kamor hoče in storiti, kar hoče.

Medtem ko so me skušali pridržati v Varsesu, je bil Mattija mračen in razmišljen. Vprašal sem ga po vzroku. Vedno pa mi je odgovarjal, da je kakor po navadi. Šele ko sem mu naznanil, da odpotujeva v treh dneh, mi je priznal vzrok svoje žalosti; od veselja me je objel krog vratu in je vzkliznil:

»Ne boš me torej zapustil!«

Za te besede sem ga prijazno sunil pod rebra, da mu pokažem, kaj pomeni dvomit o meni in tudi da nekoliko skrijem ganjenost, ki mi je stisnila srce ob tem prijateljskem vzklizku.

Saj Mattija je gotovo iz prijateljstva tako vzkliznil in ne iz sebičnosti. Saj ni zabil mene, da zasluži vsakdanji kruh, ker si ga je gotovo znal prisluziti tudi sam.

Onih sto dvajset in osem frankov, katere sva imela prihranjene in osemnajst frankov, katere je prisluzil Mattija, je dalo vsoto sto štirideset in šest frankov. Manjkali so nam torej le še štirje franki, da sva mogla kupiti kravo.

Četudi nisem hotel delati v premogovniku, sem bil vendar žalosten, ko sem zapuščal Varses, saj sem se moral ločiti od Alekseja in od strica Gasparda. Pa saj je že moja usoda bila taka, da sem se vedno moral ločiti od onih, katere sem ljubil in ki so ljubili tudi mene.

Jeklo za zgradbo cest. V državi Illinois (ena izmed Zedinjenih držav Severne Amerike) so napravili prvo cesto iz jekla. Cestišče so zvaljali, in zvaljano cestišče pa so položili jeklene plošče in robnike. Na jeklene plošče so dali precej debelo plast asfalta in peska, v to plast pa so vložili na vrhu posebno veliko in trdno opeko. Jeklena podlaga je iz jekla, ki ne rjavi, pojačana pa zaradi večje odpornosti z »rebrji«. Kakor so dokazali poskusi, je ta cestna plast jako trdna, ravna in elastična, ki tudi sunke čisto rahlo odbija in ne poka. Tudi cena ni visoka.

Radovedna. »Ali me imaš na tudi rad, Rajko?« »Da, dragica.« »Ali me imaš strašno rad?« »Da, dragica.« »Ali me imaš tako rad, da si že čisto nor?« »Seveda, kako nai bi te imel drugače rad?«

Občutljiv zet. Zakaj pa ste vašemu psu rep odsekali? »Nisem mogel prenesti, da je od veselja z repom mahal, če je prišla tašča na obisk.«

Nekaj o zlatu. Samo 24-karatno zlato smatrajo za čisto, 18 karatno zlato je primešanih šest delov drugih kovin.

razen v ušesih; imele so dolge kodraste lase. Kralju sta ob strani zadaj sledila služabnika, ki sta mu nosila plašč. Imela sta rumenkasto oblačilo z barvastimi okrasnimi vstiki, ki je segalo nekoliko pod kolena; v sredi pa bilo speto s pasom, čigar konca, opremljena z zlatimi čopi, sta visela navzdol. Okoli vratu so nosili zlate verižice, okoli glave pa zlat obroč. Njihova obutev je sličila kraljevi. Njim je sledilo še mnogo slug — tudi pred kraljem je korakala četa (skupina) služabnikov. Nekateri so bili popolnoma pisano opraviženi, vendar brez okrasja; le nekateri so nosili uhane. Posebni sluga so nosili ob kralju krivo bodalo z belim ali bronastobarvnim ročajem. Ostali sluga so nosili pisano ogrinjalo preko kolkov ali ogrinjačo preko ramen in prsi; ta ogrinjača je bila speta pod ogrinjalom okoli kolkov. Bili so bosonogi.

Tu se je prekinilo zamaknenje.

Pravni nasveti

J. P. Gornjigrad. Višina najemnine je stvar prostega dogovora med najemodajalcem in najemnikom. Ako traja najemno razmerje več let in ni bila najemna povišana ob letu, se ne more za nazaj povišati niti ta povišek izločiti. Ker pa nimamo več stanovanjske zaščite, vam lahko gospodar v zakonitem roku t. j. v treh mesecih odpove, če ne plačate, kar zahteva. Dogovorite se neposredno z gospodarjem, za informacije se ob uradnih dnevih obrnite na rodišče.

K. v T. Carina za uvoz novega ali rabljenega kolesa je bila z zneskom 342 Din pravilno določena.

B. T. v M. Neki Amerikaneec Vam je obljubil 1000 Din nagrade, če mu skomunicirate primerno nevesto. Vi ste se pošteno potrudili in z uspehom mešetarili, tako da je Amerikaneec že poročen z nevesto, ki jo je po Vašem prizadevanju spoznal. Za nagrado Vam je pa dal le 100 Din, za ostalih 900 Din pa Vam pravi, da ga lahko tožite. — Prihranite si nadaljnja pota in stroške. Tožbo bi gotovo zgubili, ker zakon izrečno pravi, da je nična pogodba, s katero si da kdo kaj obljubiti za posredovanje ženitbe.

K. L. v B. Vaš pes, ki še ni leto star in je bil vedno krotak, da so se tudi tuji otroci z njim igrali, je nenadoma popadel neko dekletce, tako da jo je moral zdravnik obvezati. Orožniki so napravili ovadbo, vendar ste bili na sodišču oproščeni kazni. Oče dekleta Vas pa sedaj po odvetniku osoninja na plačilo odškodnine. Mnenja ste, da je ni treba plačati, ker ste bili oproščeni. — Vaše mnenje je naporno. Oproščeni ste bili kazni, niste pa prosti dolžnosti, dati odškodnino za škodo, ki jo je povzročila Vaša žival, t. j. Vaš neprikljen pes. Če se sami ne boste pogodili glede višine odškodnine, Vas bo opovrženo tožil in bo sodišče določilo višino in boste obsojeni še v plačilo pravnih stroškov.

Zahvala

Za številne izraze globokega sočutja ob nenadni smrti našega ljubljene očeta

Antona Trobec

izrekamo tem potom vsem najtoplejšo zahvalo. — Zlasti se zahvaljujemo vsem, ki so ga pokopali kakor tudi vsem, ki so ga tako v častnem številu spremili k večnemu počitku.

Polhov Gradec, 1. sivečana 1931.

Zalujoča žena, sinova in hčere.

Osvobodite se revmatičnih bolečin

Vporabite takoj SLOAN-ov LINIMENT, ako se želite osvoboditi bolečin v mišicah in sklepih. Zadostuje malo namazati. Prodre takoj v kožo, hladi pri opeklinah, odstranjuje srbež kože, trdo kožo in bolečine.

Tisoči so na ta način ozdravili svoje revmatične bolečine.

Uporabljajte SLOAN proti revmatizmu, išlasi, bolečinah v križu in hrbtu, bolečinam zvinjenja in kontuzije, ter proti vsem vrstam bolečin mišičevja.

Dobi se v vseh LEKARNAH in DROGERIJAH

SLOAN-ov LINIMENT

odstranjuje bolečine.

Naši predniki pred 250 leti

Kako so živeli naši predniki v starih časih, o te mimamo natančno popisano pričevanje v štirih debelih in obširnih knjigah barona Valvazorja, ki jih je o Kranjski deželi napisal in izdal l. 1689.

V teh štirih zvezkih popisuje Valvazor — pisal in delal je to ogromno delo v gradu Bogenšperk nad Šmartinom nad Ljuto — čast dežele Kranjske: njeno lepoto, rodovitnost, prebivalstvo, jezik vero, šege in navade. Poleg Gorenjske in Dolenjske prišteva Valvazor h Kranjski vso Notranjsko s Krasom do Devina ob morju, z Vipavsko in Istro vred.

Za danes naj poslušamo iz te čudovite knjige le, kaj Valvazor pravi o ljudeh, o naših dedih. Takole pravi:

Vera naših dedov.

Najimetičnejše, s čemur se kako ljudstvo odlikuje mimo drugega, je krščanska vera. Iz nje se pretaka ne le mnogo časnega blaga in blegostova, temveč cvete iz nje tudi upanje večnega in nebeškega blaženstva. In brez tega tudi najzlahtnejša dežela ni nič drugega kakor lepo izrezljana podoba, v kateri ni življenja; ali pa drugače lepo zrasel človek, ki je brez oči ali brez razuma... Vsi Kranjci so kristjani in rimski katoličani; izvzajem Uskoke ali Vlahe, ki prebivajo v Srednji Kranjski med Metliko in Novim mestom. Ti se nazivljejo staroverci... Mimo teh je vse odkritostrno katoliško; ljudstvo je goreče v molitvi in drugih pobožnostih ter si prizadeva najpokorneje živeti po postvah cerkva in zapovedih božjih. Težko boš našel koga, ki bi odpadel od svoje vere. Javnega bogoslužja primanjkuje tem manj, čim bolj na gosto je dežela okrašena s cerkvami ali božjimi hišami, katerih je tukaj več stotin.

Naših očetov pridnost in skromnost.

Ljudje so delavni, bodisi ženske bodisi moški so vredni te časti. Njihova vztrajnost, ki se ne plaši ne mraza ne vročine, kljubuje obema in še marsikaki drugi neugodi. V snegu in v največji zimi hodijo včasih bosi okrog, ne zaradi revščine, temveč, da se rogajo mrazu; ker jim je potem trda odgoja v lažanje ter neraznežena navada mesto čevljev in nogavic. Moški hodijo tudi pozimi vedno z razgaljenimi prsi. Za svoj nočni počitek ne zahtevajo no blazin ne postelj, ki niso v navadi. Trda klop premaga njihovo bdenje in spanje. Ali pa ležejo kar na tla, da počivajo takorekoč na delavnosti dneva, ker jim je delo za posteljo, dnevna skrb pa za odejo. Na takih trdih lesenih posteljah vendarle sladko spe, ker svojega dela na polju in gospodarstvu ne opravljajo zaspalo, ampak jim delovni dnevi prinašajo mirne noči.

Jedo malo in slabo; čudovito redko pojedjo kos mesa. Zato pa ne zmetujejo fižola, ki jim je najljubša jed.

Red korenjakov.

Kakor so njihove roke neugnane za delo, tako urne so njihove noge, če je treba korakati ob bobnu in trobenti. Kajti radi gredo v vojake; tako zelo, da jih v samem mestu Ljubljani gre vsako leto več sto služiti vojake rimskim cesarjem, kakor tudi španskemu kralju (ki nabira vojake vsako leto po Kranjskem), kakor tudi Benečanom. Zato po vseh polkih dobiš Kranjce, in treba je po pravici povedati, da so najboljši in najbolj vztrajni vojaki. Saj tudi ne more biti drugače, ker so v miru doma vsak dan skregani z neznostjo in mehkužnostjo, ter so poprej utrjeni s trdnim življenjem, predno pridejo med oklopnike.

Tako je vsekakor hotela Božja previdnost, ker ima ta dežela za hudobnega sosedo zakletga sovražnika krščanstva; omeniti namreč moram, da v treh urah pride iz nekaterih kranjskih krajev v Turčijo...

Naš jezik.

Kar se jezika tiče, je različen. Ne boš lahko našel dežele, kjer bi se govorilo toliko jezikov. Pravi in splošni deželni jezik je slovenski (kranjski); zraven pa govorijo tudi ilirsko, toda spučeno in ne čisto, tretje hrvatsko in slavonsko, dalmatinsko kočevsko, furlansko in nemško. (Pripomni ti treba, da je tedanja Kranjska obsegala poleg Uskokov v Beli krajini, ki so govorili po Valvazorju hrvaško, tudi ves Kras do Devina ob morju, do Trsta, vso Istro in sedanje hrvaško Primorje do Reke. Rečani so govorili po Valvazorju dalmatinsko. Op. ur.) Vendar pa vse plemstvo splošno govori nemško, slovensko in laško.

Prav tako je različna njihova noža. Kar je pravih Kranjcev imajo svojo nožo, kakor imajo svoj jezik, prav tako tudi Kočevarji. — Uskoki in Hrvatje so si skoro enaki, kakor tudi Rečani ali Dalmatinci. Toda Istrani imajo zopet svojo nožo; drugačno zopet Kraševci. Plemstvo pa se nosi po francoski modi. (Ko bi gospod Valvazor danes vstal in pisal, bi zapisal, da so na Kranjskem sami plemiči, ker se vsi nosijo po francoski modi. Ur.)

Tako je Valvazor gledal naše pradede pred 250 leti. Napisal je o njih še mnogo zanimivej, šega, to le so le njegove splošne opazke o Kranjski in Kranjcih.

F. KOS, LJUBLJANA

Židovska 5.

nudi neprekosljive pletilne stroje „Walter“ vse pripadajoče potreščine, hitri pouk v pletenju, volno, bombaž in pletenine lašnega izdelka, v veliki izbiri in nizkih cenah.

Pošillite naročnino!

Čevljarskega vajenca sprejme Verbič Ivan, Brezovica 32, p. Borovnica.

Išče se pošten mladenič za poljska dela in cerkveno službo. — Samostan karmeličank na Selu pri Ljubljani.

Mali oglašnik

Vaška drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupuje o kmetijske potrebnosti ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Trgovski učenec

srednješolsko izobrazbo, iz dobre hiše, se sprejme. Modna konfekcijska trgovina Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2.

Pekovskega vajenca

z vso oskrbo v hiši ali mlajšega hlapčka, kateri bi imel veselje za raznašanje kruha sprejme pekarna P. Kovatič, Senovo, Rajhenburg.

Vajenca za kolarstvo sprejem. — Rudolf Poglavec, kolar, Dol. Straža 66, p. Gor. Straža.

Učenca za podobarsko obrt sprejem. — Dragotin Hrovat, Domžale 11.

Šivalni stroj, dobro prod. A. Pajer, Kranj, Kokriško predm. 47.

1.000 Din redensko

zaslužite z obiskovanjem v Vašem okraju. Znamko za odgovor. — Tovarna Kosm. s. Ljubljana, poš. predal 307.

Pomaranče in limone

italjanskega in španskega izvora, vedno sveže prvovrstno blago nu ti Celestina Glavnik, Ljubljana, Pogačarjev trg 1.

Kmetiški mladenič

boljši, trezen, pošten in prijen, prost vojaštine išče mesta sluga v trgovini a i k poštini kmetiški družini. — Naslov pove urava lista pod števil. 1012.

Hiša z vrtom ca 800 m² se prod. Nabaja se v sredini Trbovelj blizu farne cerkve, a jako lepem kraju ob glavni cesti; ker je ze o prostorna, pripravna je po eno na kakšno obrt in je vpeljana tudi električna luč. Cena ugodna. Naslov pove uprav. Domoljuba pod števil. 1157.

Maniše posestve

kupim na rajši na Gorenjskem. V ponudbah je navesti: ceno, velikost in stanje posestva in druge krajevne razmere. — Naslov pove urava pod števil. 1130.

PRAVA METODA

da ostanete vedno mladi, lepi in sveži, je redna nega kože in las s pomočjo medicinskih neoporečnih sredstev, kot so to že čez 34 let preizkušeni Fellerjevi Elsa proizvodi:

Fellerjeva karkaska pomada za zaščito obraza in kože »Elsa« krema, odstranjuje s kože nadležne nečistoče ter jo stalno ohrani gladko, čisto in mlado. Vedno je zanesljiva proti gubam, izpuščajem, mozoljem, solnčnim pegam itd. Lonček 12 Din.

Fellerjeva Elsa pomada za rast las, zaprečuje prhljaj, izpadanje las in prezgodnjo osivelost, pospešuje rast in vzdržuje lase vedno voljne in mehke. Lonček 12 Din.

S pošto 2 lončka ene ali po 1 lonček od vsake Elsa pomade 40 Din če se pošlje denar naprej, brez vseh daljnih stroškov, »ker pa s povzajem 50 Din

Fellerjeva Elsa mila lepota in zdravje (lilijino mlečno milo, lilijino kremo mila, glicerinsko, boraksovo in kantarono mila ter mila za brtje (5 kosov v poljubni škatli) 32 Din, če se denar naprej pošlje, »ker s povzajem 60 Din.

Način nega s Fellerjevimi Elsa proizvodi je doznal že vsakemu krasu il.

Storite tudi Vi tako, pomagale bo tudi Vam! Za pri prvem poskusu se ne boste kesali! Naročite pri lekarnarja: **Eugen V. Feller, Stubica Donja**, Elsatrg 16, Savska banovina.

V VS/KO HIŠO »DOMOLJUBA«!

Vsak dan

Vas obvešča »Slovenec« o vsem, kar je novega v svetu in po domovini. — Zastonj na ogled Vam pošlje list uprava, če ji sporočite svoj naslov!

Ženini in neveste!

Kadar kupujete balo, oglejte si lepo zalogo vsakovrstnega blaga kakor: Cvilba za modroce, bele kontenine ozke in široke, rjuhe, kovtre, koce, koperte, preproge, zastore; krasna voln. blaga in črni kamgarni, vse po zelo znižanih cenah.

Priporoča se za cenj. obisk!

Vinko Savnik, Radovljica

Brezobrestna posoila

za zidavo hiš, za nakup hiš in posestev, za prevzem hipotek na hišah in posestvih daje svojim članom

„Jugrad“

Jugoslovanska gradbena in kreditna zadruga r. z. o. z. v Ljubljani, Kolodvorska ulica 35/I.

Pravila proti plačilu Din 5.— v znamkah. Za odgovor prosimo znamko.

Uradne ure od 8—12 in od 14—18.

Mnogi ljudje kašljajo

in trpe na pljučnem kataru in težkem prehlajenju. Varujte se pravočasno in rabite

Lacromel

Takoj v začetku uporabe se kašelj zmanjšuje, boli v bronhijah in pljučih pa pojenjujejo.

Dobiva se v vseh lekarnah in pri

Apot. ARKO Zagreb

Nove knjige

Pogodba. Kmečka komedija v 3. dejanjih. Pisal dr. Ivo Česnik. Založila stavbena zadruga Prosvetni dom v Novem mestu. Ze pred vojno je založilo Katoliško tiskovno društvo v Gorici veseloigro v dveh dejanjih »Pogodba«. Ta priljubljena igra je bila igrana po vseh goriških odrih prosvetnih društev ter je prva založba pošla. Dr. Česnik je sedaj igro predelal ter iz nje ustvaril trodejanško. Snov igre je vzeta iz kmečkega življenja na Vipavskem ter biča praznoverje in brezplodno pravljanje. Smešni tipi godca Gabra, priletnege, bogatega nerodnega in praznovernege snubca Gusperona, bahatega krčmarja Miklavža in starejše dekle Marjane vzbujajo na vsakem odru veliko smeha in dobre volje. Ker je čisti dobriček namenjen za zgradbo Prosvetnega doma v Novem mestu, zato igro toplo priporočamo. Naročite se pri stavbeni zadrugi Prosvetni dom v Novem mestu.

Figé laške s'live bosanske in br'ne

vseh vrst nudi najceneje
FRAN POGACNIK, LJUBLJANA
Dunajska cesta 36.

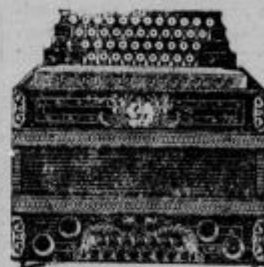
Slovečki angleški igralec Dauber je bil znan po treh rečeh: Bil je zelo nervozen, imel je kratek spomin in pa — suh je bil vedno. Nekega dne se je pripril v njegovo sobo neki iztirjivalec dolgov, katerega Dauberjev sluga ni opazil. »Gospod,« ga je nahljil Dauber, »ali je to očka, da tako treščite v sobo in predložite račun človeku, ki je baš pri zajtrku? Vi ste naravnost vdrli v moje stanovanje in pravico imam, da vas po slugi lahko vržem ven. Ako hočete torej z menoj govoriti, pojdite ven in oddajte slugi vašo vizitko.«

Mož je stopil venjak, takoj nato pa je vstopil sluga, ki je nosil na krožniku vizitko. Dauber je prečital ter dejal: »Povčite gospodu, da me ni doma.«

Ona: »Hvala ti, ker si mi kupil plašč. K me bo grel.«

On: »Kupil ti ga nisem zato da bi te grel, pač pa, da boš tiho.«

DAME, POZOR! Redni pouk v krojnem risanju in prirojevaju damskih oblek za dom in poklic se vrši pri strokovno izprašani učiteljici ter lastnici modnega ateljeja Roza Medved, Ljubljana, Mestni trg 24, III. nadst. (naspr. magistrata). Uspeh zjamčen. — Kroji po meri.

Kdorkoli želi kupiti harmonike zares domačega izdelka, za katere jamčim 2 leti, naj iste narochi pri pravi jugosl. izdelovalnici harmonik **Frane Kucler**, post. Drenov grič pri Vrhniki, Jugoslavija

Istotam dobite vse potrebščine za harmonike in kakor tudi glasove. Sprejemam vsake vrste harmonike v popravilo. Proti primernemu doplačilu zamenjam glasove, ako kateremu ne konvenirajo pri kakih glasih ali pa da imajo za njega neprijeten glas. Pri meni dobite vse vrste harmonike kakor tudi kromatične prav po ugodni ceni. Naročnik, ki prinese seboj odrezek tega oglasa, ima pri ceni večjo ugodnost.

Dokazano je, da je alkoholik bolj nagnjen k raznim boleznim kot pa abstinent. Posebno pljučnica se ga hitro prime.